

Härnösands
kommun

Delårsrapport

Härnösands kommun 2019-08-31

Delårsrapport

Status: Godkänd Rapportperiod: 2019-08-31 Organisation: Härnösands kommun

Innehållsförteckning

Delårsrapport	1
1 Förvaltningsberättelse	3
1.1 Omvärldsanalys	3
1.1.1 Samhällsekonomi	3
1.1.2 Näringsliv	4
1.1.3 Arbetsmarknad	7
1.1.4 Befolkning	10
1.2 Kommunens styrning och mål	11
1.2.1 Hur kommunen styrs	11
1.2.2 Målprogram	11
1.2.3 Vad följs upp i delårsbokslutet?	12
1.2.4 God ekonomisk hushållning	17
1.3 Finansiell analys	18
1.3.1 Kommunen	18
1.3.2 Koncernen	20
1.4 Medarbetare	21
1.4.1 Kommunen som attraktiv arbetsgivare	21
2 Verksamhetsberättelser	23
2.1 Kommunstyrelsen	23
2.1.1 Viktiga händelser	23
2.1.2 Ekonomi	25
2.2 Skolnämnden	26
2.2.1 Viktiga händelser	26
2.2.2 Ekonomi	27
2.3 Socialnämnden	28
2.3.1 Viktiga händelser	28
2.3.2 Ekonomi	29
2.4 Samhällsnämnden	30
2.4.1 Viktiga händelser	30
2.4.2 Ekonomi	32
2.5 Arbetslivsnämnden	33
2.5.1 Viktiga händelser	33
2.5.2 Ekonomi	35
2.6 Härnösandshus	36
2.7 Härnösands Energi och Miljö	37

2.8	Räddningstjänsten Höga kusten - Ådalen.....	39
3	<i>Finansiella rapporter</i>	42
3.1	Resultaträkning.....	42
3.2	Balansräkning	43
3.3	Noter.....	45
3.4	Drift- och investeringsredovisning	47
4	<i>Redovisningsprinciper</i>	49

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Omvärldsanalys

1.1.1 Samhällsekonomi

Utdrag ut SKLs ekonomirapport samt Handelsbankens makroanalys:

Nationellt/kommunalt perspektiv

Den svenska konjunkturen försvagas i år. BNP-tillväxten bedöms falla till 1,4 procent per år 2019 och 2020, från 2,4 procent 2018. Den långa perioden av ökad sysselsättning ser därför ut att upphöra. SKL räknar med att vändpunkten kommer i år (2019). Men konjunkturavmattningen går långsamt och påverkar arbetsmarknaden med fördröjning.

Huvudförklaringen till den låga svenska BNP-tillväxten 2019 och 2020 i SKLs prognoser är en dämpning av investeringarna, som tyngs av sjunkande bostadsbyggande. Nedväxlingen av den svenska BNP-tillväxten beror dock även på en avmattning på den svenska exportmarknaden.

SKL ser fler osäkerhetsfaktorer, både på hemmaplan och i omvärlden. De starka svenska offentliga finanserna är därför betryggande. Men produktiviteten tycks ha stagnerat och frågan är vad som händer med sysselsättningen vid en lågkonjunktur: kanske underskattas risken för att de senaste årens jobbluft följs av en större nedgång, vilket skulle dämpa den offentliga sektorns inkomster, inte minst för kommuner och regioner.

Omvärldsanalys

Handelsbankens globala konjunkturprognos från 21 augusti 2019 förutspår även de en ekonomisk avmattning som fördjupas och breddas. Tillväxten är så långsam att man kan tala om en regelrätt försvagning av konjunkturen, och de lägsta arbetslöshetsnoteringarna bedöms ligga bakom oss. Konjunkturons vikande trend, samt ökad andel barn och äldre i kommunerna sätter ökad press på kommuner. Handelsbankens bedömning gör gällande att kommunerna är beroende av tillskjutna statliga medel för att upprätthålla välfärden. Skulle sådana utebli bedömer man skattehöjningar som nödvändiga. Enligt finansdepartementets beräkningar uppgår finansieringsgapet för Sveriges kommuner, dvs. skillnaden mellan den utgiftsnivå man kan ha med dagens skattesats och den utgiftsnivå som krävs för att upprätthålla dagens nivå i välfärden, till ca 110 miljarder kronor år 2026. Detta skulle motsvara en skattehöjning på 4-5 kronor fram till 2026, alternativt omfattande effektiviseringar om statligt tillskjutna medel uteblir.

Kostnadsutjämningsystemet

Kostnadsutjämnningen är en del av det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Kostnadsutjämnningen är mellankommunal, dvs. de bidrag som en del kommuner och landsting får i systemet är lika stora som de avgifter övriga kommuner och landsting betalar. Ser man till utjämningsystemet i sin helhet står staten för den allra största delen av

finansieringen, vilket 2019 var ca 119 miljarder kronor. Syftet med det kommunalekonomiska utjämningsystemet är att skapa likvärdiga förutsättningar för kommuner och landsting att ge sina invånare service av hög kvalitet. Det trots de stora skillnader i strukturella och opåverkbara faktorer som finns, exempelvis vad gäller skattekraft, befolkningsstruktur och geografiska förutsättningar.

Regeringen publicerade 29 augusti 2019 ett pressmeddelande om att de går vidare med förslaget om ett uppdaterat kostnadsutjämningsystem genom att överlämna förslag om ändringar till Lagrådet. Förslaget innebär bl.a. att utjämningen förstärks utifrån faktorer som gleshet och socioekonomi. Sammantaget ska omfördelningen öka och utjämningen förstärkas. Förslaget föreslås träda i kraft från 1 januari 2020, och förväntas för Härnösands del innebära ett tillskott i kostnadsutjämningsystemet.

1.1.2 Näringsliv

Härnösands tillväxtstrategi mot år 2030 är ett av kommunens långsiktiga övergripande dokument och ligger till grund för det fortsatta tillväxtarbetet.

Aktiviteter som är kopplade till tillväxtstrategins genomförande sker genom insatser utifrån mål och visionsdokument, strategier, program, samverkansavtal verksamhetsplaner.

Näringslivsarbetet

Näringslivsarbetet utgör en viktig del för att förverkliga tillväxtstrategins målbild. Arbetet fokuserar på att arbeta brett med näringslivets förutsättningar. Näringslivsenheten erbjuder företagslots med service till blivande och etablerade företag till olika kontakter, lokaler, tomtmark, tillstånd, mötesplatser osv.

Näringslivsenheten utvecklar kontinuerligt samarbetet med företagsorganisationerna i Härnösand. Främst genom samarbete med HNEF (Härnösands företagares ekonomiska förening), HÄR företagarförening, Nyföretagarcentrum, Leader Höga kusten, Landsbygdsrådet och Höga kusten turism.

Prioriterande arbete under 2019

- Etablering av Nyföretagarcentrum
- Enkla vägen
- Landsbygd 2.0
- Besöksnäring
- Mark och exploatering
- Evenemang
- HÄR - Handel och möten

Nyföretagarcentrum

Under våren 2019 har Nyföretagarcentrum startat kontor i Härnösand. De har olika typer av möten och evenemang:

- Information eller utbildning i grupp, för de som funderar, men inte är klar över förutsättningarna. Som regel sker sådana möten en gång per månad
- Introduktionsmöten, enskild rådgivning för de som har en färdig affärsidé och jobbar med affärsplanen.
- Specialevenemang, mässor, utbildning och liknande.

Nystartade företag

Under första halvåret har 59 nya företag startats i Härnösand. Samma period under 2018 var siffran 49 stycken. Det är en ökning på över 20 procent.

Från januari till juni har antalet konkurser minskat med 57 procent jämfört med samma period förra året.

Enkla vägen för företag

När det gäller service till företag utvecklas processerna för hur företagsärenden hanteras internt i kommunen. "Enkla vägen för företag" både som företagslots i alla företagsärenden och servicegarantier som utvecklats har marknadsföras mer under 2019 bland annat med en film på kommunens hemsida.

Landsbygd 2.0

Landsbygd 2.0 är ett Leaderprojekt med målet att skapa bättre möjligheter att bo, leva, arbeta och driva företag på landsbygden.

Under våren har projektet landsbygd 2.0 fått stor publicitet genom användandet av en ny metod som skapar förutsättningar för fler strandnära boenden på landsbygden. Alla som äger fastigheter i utpekade strandnära lägen på landsbygden har fått en enkät med frågan om de kan tänka sig att sälja, stycka av eller på annat sätt bidra med mark. Cirka 200 svarade att de är intresserade eller vill veta mer.

Besöksnäring

Besöksnäringen är utpekad som den nya basnäringen vilket regeringen förtydligar genom att arbeta fram en nationell strategi för besöksnäringen som sträcker sig mellan 2020-2030. Besöksnäringen är sedan länge en prioriterad tillväxtfaktor för Härnösands kommun.

Höga Kusten är ett av Sveriges mest kända platsvarumärken. Härnösand lockar allt fler besökare och antalet gästnätter på hotell och vandrarhem ökar stadigt från 56 900 år 2012 till 70 740 år 2016. Härnösand bidrar till utvecklingen på många sätt. Samarbetet med Birka Cruises som arrangerar kryssningar till Härnösand och Höga Kusten fortsätter och Birka har anläpt hamnen i Härnösand 5 ggr. Med över 7000 besökare.

Härnösands kommun ska genom översiktsplaneringen och samarbetet med Höga kusten destination AB arbeta strategiskt för att utveckla besöksnäringen.

Mark och exploatering

Exploatering av mark för bostäder och industri fortsätter i Härnösand. Kommunen samarbetar nära med näringslivet och andra aktörer för att göra Härnösand till en bättre kommun att leva, bo och verka i. Aktuell just nu är att omvandla del av Kattastrand och Seminariet till attraktiva bostadsområden. HSB bygger just nu ett flerbostadshus med 21 lägenheter på Kanaludden. Under våren 2019 stod Westerlinds flerbostadshus med 28 lägenheter klart för inflyttning på Bryggaren Strand. Under året har två tomter på Lövudden sålts, och det första huset är under byggnation.

Exploatering av mark för industri fortsätter också. Kretsloppsodlingen av tomater har t.ex. dubblat växthusytan och nu fortsätter arbetet med att planlägga ytterligare industrimark på västra Saltvik.

Evenemang

Program kring evenemang och möten har upprättats. Framgångsrikt arrangerade evenemang och möten stärker varumärket, ger turistekonomiska effekter till näringsliv, bygger attraktivitet och skapar förutsättningar till ett rikt utbud av minnesvärda upplevelser för både invånare och besökare. Kommunen har under 2019 stöttat olika evenemang, som till exempel Nostalgidagarna och Stadsfesten. Syftet med att stötta olika aktiviteter är att de ska leda till ökat antal gästnätter och andra positiva effekter för Härnösand och Höga Kusten. Härnösand ska uppfattas som en framgångsrik evenemangskommun för invånare, besökare och arrangörer.

Handel

Ett samarbetsavtal med företagarföreningen HÄR beslutades under 2018. Trenden är att centrumkärnor kompletteras med t.ex. bostäder, upplevelser och restauranger. Företagarföreningen HÄR ska i samarbete med kommunen äga och arrangera ett antal aktiviteter som stärker utvecklingen av stadskärnan samt vara initiativtagare till insatser som stärker intentionerna i samverkansavtalet.

Viktiga händelser 2019

- Vindkraftspark Viksjö
- Framtidens livsmedel
- Myndighetsetableringar
- Ny Översiktsplan
- Campus Härnösand

Vindkraftspark i Viksjö

Arbetet med vindkraftsparken i Viksjö har startat.

E.ON har beslutat att bygga två vindkraftsparker med totalt 114 vindkraftverk i Viksjö. Det blir en av Europas största landbaserade vindkraftsanläggningar och den i särklass största investeringen någonsin i Härnösands kommun.

Projektet kommer skapa många arbetstillfällen, framför allt under byggtiden, och när vindkraftsparken är klar beräknas driften sysselsätta cirka 15 personer. Totalt investeras över fem miljarder kronor.

Framtidens livsmedelsindustri.

En förstudie kring framtidens livsmedelsindustri har pågått under ht 2018. Den har sin utgångspunkt i regeringens beslut att stärka genomförandet i den nationella livsmedelsstrategin. Målet är att inom 5 år etablera ett centrum för FoU/innovation inom foodtech samt skapa ett eller flera produktionsområden för kretsloppsbasead (integrerad biologisk) matproduktion.

Myndighetsetableringar

Under våren blev det klart att Härnösands ska få 80 nya statliga arbetstillfällen. Delar av verksamheter från fem olika myndigheter flyttas till en gemensam kontorsgemenskap i Härnösand. Det är förslaget i den utredning som regeringen beställt. Det är verksamhet från Skolverket, Socialstyrelsen, Skatteverket, Sida och Kammarkollegiet som flyttas. Specialpedagogiska skolmyndigheten ska fungera som värdmyndighet.

Arbete pågår även med att tillsammans med Sollefteå ge bästa förutsättningar till försvarsmaktens verksamhet att växa i länet.

Ny översiktsplan "Mitt Härnösand 2040"

Under 2019 börjar vi arbetet med en ny översiktsplan för Härnösands kommun. Processen för att ta fram en översiktsplan är lång och innehåller flera tillfällen där invånare deltar. Projektet planeras att pågå 2019 - 2022. Under utredningsskedet har kommunen genomfört flera dialoger med andra myndigheter, föreningar och invånare för att få bättre kunskap om hur vi ska planera för framtidens Härnösand.

Campus Härnösand

Under våren har en campusutvecklare rekryterats. Verksamheten bygger på interna och externa samverkansprocesser för att möjliggöra efterfrågade, strategiska utbildningar i Härnösand.

Syftet med verksamheten inom Campus Härnösand är att stärka näringslivets kompetensförsörjning i Härnösand och regionen. Campus ska vara utåtriktad och ha hög kvalitet på verksamhet och efterfrågestyrd utbildning.

1.1.3 Arbetsmarknad

Sverige och vår omvärld

Efter flera år av stark tillväxt och högkonjunktur bedöms nu den globala konjunkturen ha passerat sin topp och en konjunkturavmattning står för dörren. Faktorer som tydligt kan komma att påverka den globala ekonomin finns i form av risk för tilltagande handelskrig mellan USA och Kina, formerna för Storbritanniens utträde ur EU samt nya handelsmönster som följd av ökade miljökrav och miljöskatter. Dessa faktorer kan, beroende på hur de utvecklas, komma att påverka Sveriges export negativt, vilket i sin tur kan få negativ effekt på landets ekonomiska utveckling och på arbetsmarknadsläget i stort.

Det mesta tyder på att även svensk ekonomi passerat sin topp och nu befinner sig i en avmattningsfas, dock väntas den svenska högkonjunkturen enligt Konjunkturinstitutet bestå även under 2020. Förväntansläget på framtiden inom den svenska tillverkningsindustrin har dock dämpats vilket bidrar till att investeringstempot bromsar in, men den fortsatt relativt starka tillväxten i vår omvärld har positiv inverkan på exportberoende länder såsom Sverige. (Konjunkturinstitutets prognos, publicerad juni 2019)

Svensk arbetsmarknad är fortsatt stark och näringslivet har under en längre period upplevt hög efterfrågan på varor och tjänster. Arbetsförmedlingens senaste prognos gällande arbetsmarknadsutsikterna (publicerad juni 2019) visar dock på ett svagare stämningläge hos företagen i jämförelse med föregående år. Trots detta planerar företagen för fler anställda under det närmaste året, dock är skillnaderna i synen på framtida rekryteringsbehov inom olika branscher stora. Den totala sysselsättningen i landet väntas öka även kommande år.

Västernorrland

Länets arbetsmarknad är fortsatt relativt stark men har en fortsatt en hög arbetslöshet i jämförelse med riksnittet. I augusti 2019 uppgick länets arbetslöshetsnivå till 8,1 procent, i landet är motsvarande siffra 7,0 procent. Skillnaderna mellan länets kommuner gällande arbetslöshetsnivåer är dock mycket stora, i Härnösand återfinns den högsta arbetslösheten i länet (11,4%), och i Ånge den lägsta (6,2%). (Arbetsförmedlingens offentliga statistik, sept 2019)

Arbetsförmedlingens prognos (juni 2019) visar att nästan varannan (49%) av arbetsgivarna inom näringslivet i länet bedömer att de kommer att möta en ökad efterfrågan på företagets varor/tjänster kommande 12-månadersperiod, medan drygt nio procent förväntar sig att möta en minskad efterfrågan. Fyra av tio arbetsgivare uppger att de kommer att utöka antalet anställda den närmaste tiden. Samtidigt uppger nästan varannan offentlig arbetsgivare och var fjärde privat arbetsgivare i länet svårigheter med att hitta arbetskraft med rätt kompetens att rekrytera.

Generationsskiftet pågår med hög omfattning i länet och fram till år 2025 väntas 2700 personer årligen nå en ålder på 65 år. Länets befolkning har under perioden 2010-2018 ökat med ca. 4 000 personer, samtidigt har befolkningen i yrkesaktiv ålder (16-64 år) minskat med 5 200 personer. Detta leder till att det är färre personer som kan producera de varor och tjänster som är efterfrågade, och företagens rekryteringsproblem kan väntas kvarstå.

Sysselsättningen i länet bedöms fortsätta öka under innevarande och kommande år med totalt ca. 800 personer. En förutsättning för att denna ökning ska kunna ske är att arbetsgivarna kan rekrytera den kompetens som eftersöks. Då det råder stor konkurrens om arbetskraften, samtidigt som många arbetslösa saknar den utbildningsnivå som efterfrågas för de lediga jobben, är det ett troligt scenario att antalet arbetstagare som fortsätter att förvärvsarbeta efter 65 års ålder kommer att fortsätta öka i stället för att dessa arbetstillfällen går till de som i dagsläget står utanför arbetsmarknaden.

Härnösand

De utmaningar som länet står inför gällande demografi och svårigheter för arbetsgivare att finna rätt kompetens gäller även för Härnösand. Arbetsmarknaden i kommunen består till stor del av offentliga tjänster och mer än vartannat arbetstillfälle återfinns inom detta område. De arbetstillfällen som inte kräver minst gymnasiekompetens är litet till antalet. Mot bakgrund av branschstrukturen i kommunen krävs ofta minst gymnasieutbildning för att nå en anställning. I Härnösand har ca. 4 av 10 arbetslösa en förgymnasial utbildning som sin högsta utbildningsmerit, och av dessa har ca. 6 av 10 kortare utbildning än nioårig grundskola. Personer som har en utbildningsnivå som motsvarar minst en avslutad gymnasieutbildning har en betydligt lägre relativ arbetslöshet än personer med enbart förgymnasial utbildning.

Kommunens stora mottagande av utrikes födda under flyktingvågen syns fortfarande tydligt i statistiken. Andelen arbetslösa totalt i kommunen ligger på en hög nivå, (11,4%). Arbetslöshetssiffrorna för den totala gruppen arbetslösa samt för den totala gruppen ungdomar i augusti 2019 når i stort sett samma nivåer som augusti 2018, dock har arbetslöshetsnivåerna i gruppen utrikesfödda samt utrikesfödda ungdomar minskat med 3 respektive 1,7 procentenheter under perioden och når i augusti 39,6% resp 41,4%.

Kommunen har fått flera positiva besked som väntas ge effekter på den lokala arbetsmarknaden, detta gäller exempelvis förslaget om att etablera 80 statliga jobb i kommunen och arbetet med etableringen av vindkraftsparken i Viksjö. Den lokala arbetsmarknaden gynnas också av den ökande turismen inom Sveriges gränser samt av att besöksnäringen i området växer med ökande antal gästnätter som följd. Förslaget att stänga den lokala Arbetsförmedlingen väcker viss oro kring företagets möjligheter till kompetensförsörjning som är en viktig parameter för utvecklingen av näringslivet och arbetsmarknadsläget.

Utmaningar

Företagen i Härnösand ser positivt på framtiden, dock finns tydliga signaler om svårigheter att finna rätt kompetens för att växa och vara konkurrenskraftiga. Västernorrland och Härnösand har en högre andel lågutbildade arbetslösa i jämförelse med riket, och för att kunna motverka brist på kompetens lokalt behövs fortsatt fokusering på utbildning i olika former. Ungdomar behöver i högre grad slutföra gymnasiet och vuxna vägledas till vidareutbildning. Det är dock viktigt att inte enbart satsa på utbildningslösningar för att

mildra kompetensbrist och minska utanförskap. För den grupp människor som inte har reella möjligheter att tillgodogöra sig en utbildning behövs istället arbetstillfällen som inte ställer krav på tidigare erfarenhet eller formell utbildning, sådana arbetstillfällen är idag få till antalet i Härnösand.

Även behovet av utökad myndighetssamverkan framträder tydligt utifrån de utmaningar som arbetsmarknadsläget medför, där syftet med samverkan är att korta tiden till kompetensförsörjning för företagen och tiden till arbete eller utbildning för arbetssökande. Att höja utbildningsnivån och finna nya vägar till kompetensförsörjning för företagen och offentlig verksamhet kräver nya tankesätt och samverkansformer.

Parallellt med låg utbildningsnivå i gruppen arbetslösa har länet och kommunen en hög andel utrikesfödda som ännu inte nått förankring på svensk arbetsmarknad. Att tillvarata förmågor, kunskap, och erfarenhet som finns i denna grupp skulle kunna avhjälpa delar av de negativa konsekvenserna som företagets kompetensbrist riskerar att orsaka. För att lyckas med detta krävs samverkan mellan olika aktörer såväl när det gäller utbildning och språkträning, som möjligheter att nå arbetslivserfarenhet.

Under 2019 har arbetet med "Jobbspår" som en skraddarsydd väg från arbetslöshet till arbete fortskridit, och kombinationen av riktade insatser till arbetssökande i form av såväl utbildning som praktik hos arbetsgivare med rekryteringsbehov gett goda resultat, både för företag och för arbetssökande. Arbetet med att fortsätta utveckla lokala jobbspår bedöms fortsatt viktigt för kompetensförsörjningen, tillsammans med arbetet att skapa fler arbetstillfällen som inte kräver gymnasiekompetens.

För att Härnösands kommun ska kunna fortsätta att möta framtida kompetensbehov, både i den kommunala organisationen och i kommunen som helhet, är det betydelsefullt att fortsätta utveckla olika arbetsformer, såsom samverkan och processorienterade arbetsätt.

1.1.4 Befolkning

I Västernorrlands län uppgår invånarantalet efter andra kvartalet till 245 720, en ökning med 267 personer sedan årsskiftet. Ökningen härleds till inflyttning och endast Sundsvall uppvisar ett positivt födelsenetto (+55). Befolkningen i Sundsvall, Örnsköldsvik och Härnösand växer medan övriga kommuner minskar.

Härnösand ökade sin befolkning med 89 personer under första halvåret och har nu 25 209 invånare. Födelsenettot i kommunen är ett underskott (-5) och flyttningsnettot ett överskott (+79). En positiv justeringspost tillkommer med 16 personer. Justeringsposten består av händelser som inträffat under 2018 men som rapporterats 2019.

Inflyttningen från andra kommuner till Härnösand är högre(+602) än utflyttningen till övriga kommuner (-523).

2014	2015	2016	2017	2018	2019, halvår
24 755	25 066	25 269	25 190	25 120	25 209

1.2 Kommunens styrning och mål

1.2.1 Hur kommunen styrs

En av kommunfullmäktiges främsta uppgifter är att utverka mål och riktlinjer för verksamheterna samt att följa de övriga föreskrifter som gäller för dem. De långsiktiga målen utgör själva ramen för styrningen. De spänner över alla grundläggande områden och stakar ut den gemensamma färdriktningen.

För att veta i vilken mån kommunen lyckas med sina ambitioner krävs fokus på uppföljning och resultat. Därför har kommunfullmäktige utverkat kortsiktiga, avgränsade och konkreta resultatuppdrag med tillhörande styrtal som anger vad nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera under året och vad uppföljningen ska fokusera på. Nämnderna kan utöver detta formulera egna mål för sitt arbete, med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande mål.

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela kommunens samlade verksamheter, såväl nämnder som kommunala bolag. För att uppföljning ska kunna ske på likartat sätt följer kommunstyrelsen upp alla mål i delårsrapporter och årsredovisning. Nämndernas och styrelsernas måluppfyllelse sammanställs till ett kommungemensamt resultat.

1.2.2 Målprogram

Härnösands målprogram gäller för perioden 2016-2019. Programmet innehåller en vision och åtta kommunövergripande mål fördelade på två perspektiv (se bild). Det första perspektivet – Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i kommunen generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta. Det andra perspektivet – organisationsperspektivet – innehåller mål för den verksamhet som kommunen själv bedriver, de tjänster som levereras samt personal och ekonomi. De övergripande målen 1-4 är placerade under Härnösandsperspektivet och mål 5-8 under Organisationsperspektivet.

Vision 2019: Härnösand - bygger en hållbar framtid

Härnösand är en levande mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. En kommun i positiv utveckling som tar ledarskap för framtiden. En plats med centralortens attraktion, landsbygdens rikedom och med uppkoppling mot omvärlden. Härnösand erbjuder hög livskvalitet för alla invånare och gäster. Vårt gemensamma mål är ett solidariskt samhälle med ekologisk omställning som grund. Här bygger vi en hållbar framtid!

Kommunens övergripande perspektiv och mål 2016-2019

1.2.3 Vad följs upp i delårsbokslutet?

Utfallet av sex styrtal redovisas i följande sammanställning, övriga redovisas i samband med årsredovisningen. En prognostiserad bedömning av kommunens övergripande mål presenteras. Den baseras på förväntad effekt av aktiviteter genomförda under årets första åtta månader samt på utvecklingen av styrtalen över tid.

Färgförklaring

	Inte uppfyllt
	Delvis uppfyllt
	I hög grad uppfyllt
	Uppfyllt

Titel	Bedömning
Mål 1- Attraktivt boende i unik livsmiljö	
Mål 2 - Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad	
Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete	
Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa	
Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	
Mål 6 - God service med gott bemötande	
Mål 7 - Framtidens arbetsgivare	
Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi	

Resultatuppdrag grupperade per övergripande mål				
Mål 1: Attraktivt boende i unik livsmiljö	Målnivå 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Medborgarnas bedömning av kommunen som en bra plats att bo och leva på ska öka	90,0%	*)	82,0%	84,0%
Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet ska	Index 57	*)	Index 53	Index 45

öka				
Mål 2: Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Resultatet i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet ska öka	Index 3,55	Index 3,08	Index 3,00	Index 3,01
Andelen deltagare som efter 12 månaders arbetsförberedande insatser upplever en förbättrad anställningsbarhet ska öka	50,0%	53,0%	41,0%	50,0%
Mål 3: Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andel invånare som är nöjda med kommunens gång- och cykelvägar ska öka	Index 53	*)	Index 48	Index 51
Antalet resor med kollektivtrafik ska öka	700 000	*)	722 086	603 063
Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ska öka	80,0%	*)	70,0%	64,0%
Mål 4: Kunskapsstaden där alla kan växa	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen elever i grundskolans åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka	78,0%	*)	67,0%	76,0%
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram ska öka	84,5%	*)	83,6%	77,3%
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år i kommunen ska öka	78,0%	*)	82,4%	77,4%
Andelen kursdeltagare som slutfört en kurs i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå med godkänt betyg ska öka (<i>delvis nytt resultatuppdrag fr.o.m dec 2018, därav inga historiska data</i>)	80,0%	*)		
Andel deltagare som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg och är inskrivna i arbetsmarknadsåtgärd, som börjar studera inom kommunal vuxenutbildning ska öka	65,0%	53,0%	42,0%	60,0%

Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka	91,0%	*)	90,0%	90,0%
Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka	89,0%	*)	88,0%	89,0%
Mål 6: God service med gott bemötande	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andelen medborgare som tar kontakt med kommunen via telefon och får direkt svar på en enkel fråga ska öka.	52,0%*)	*)	53,0%	50,0%
Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd ska minska	19 dgr	24 dgr	30 dgr	39 dgr
Mål 7: Framtidens arbetsgivare	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Nöjd medarbetarindex ska öka	Index 83	*)	Index 79	Index 78
Sjukfrånvaron ska minska	6,8%	6,9%	6,9%	6,9%
Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka	90,0%	80,0%	81,0%	80,0%
Mål 8: Välskött och stabil ekonomi	Måltal 2019	Aug 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämnning	1,4%	*)	2,9%	1,4%
Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget	5 av 5	3 av 5	3 av 5	3 av 5
*) Uppföljning av måltal sker i december				

Mål 1 - Attraktivt boende i unik livsmiljö: Målet bedöms vara delvis uppnått vid årets slut.

Inflyttningen till Härnösand ökar. Nya bostadsområden växer fram och byggnadstakten är fortsatt hög. Tillkomsten av fler attraktiva bostäder väntas påverka resultatet i medborgarundersökningen i positiv riktning.

Kommunen röner framgångar i arbetet med att öka medborgarnas upplevelse av trygghet. Härnösand arbetar aktivt med social hållbarhet och nudging-aktiviteter (med "nudging" menas att ge en lätt knuff i rätt riktning). Inom ramen för #WeDo pågår flera aktiviteter, insatser, utbildningar och initiativ för att skapa ett modernt samhälle som bygger på glädje, trygghet och respekt. Arbetet har bland annat medfört att årets stadsfest kunde genomföras utan en enda anmälan om ofredande. Resultatet av årets medborgarundersökning presenteras i december.

Mål 2 - Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad: Målet bedöms vara delvis uppnått vid årets slut.

Fler företag startar. Under första halvåret tillkom 59 nya i Härnösand, en ökning med drygt 20 % jämfört med samma period förra året. Regeringen har presenterat förslag från en utredning som visar att delar av verksamheter från fem olika myndigheter flyttas till en kontorsgemenskap i Härnösand. Detta innebär 80 nya statliga arbetstillfällen och att trenden av minskad statlig närvaro i Härnösand bryts. Kringeffekter väntas för det privata näringslivet.

Under kommande år ska insatser genomföras för att förbättra tjänstemännens och politikernas attityder till företagande. Härnösand har de senaste åren fått försämrade resultat i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet, så även i år. Kommunen tappar 9 platser och intar 254:e plats. Av 84 tillfrågade företag anser 34% att företagsklimatet är gott. Ansträngningar behöver göras för att förbättra både politikernas och tjänstemäns attityder till företagande.

För att förbättra förutsättningarna för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få sysselsättning, erbjuder kommunen arbetsförberedande program/insatser. Vid den självskattning som gjorts inför delåret uppger 53% av deltagarna att de värderar sin anställningsbarhet högre efter insatserna än innan. Bedömningen är att målnivån för 2019 kommer att uppnås för detta resultatuppdrag.

Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Det kollektiva resandet med buss ökar sedan föregående års kraftiga prissänkningar. Tåortstrafiken har en resandeökning med ca 50% jämfört med samma period förra året och allt pekar på att målet om 800 000 resor under 2019 kommer att uppnås. Under året har ett 30-tal laddplatser för elbilar etablerats runt om i Härnösand, genom samverkan med Hemab, Härnösandshus och andra aktörer.

Härnösands kommun är nu med i det nationella projektet Glokala Sverige med ambitionen att förena de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 med verkligheten på lokal nivå, i kommunens alla verksamheter. Med utbildning, erfarenhetsdelning, nätverkande och information kan Härnösand tillsammans med ett 80-tal andra kommuner dra nytta av varandra.

Härnösand strävar efter att sätta framtidens livsmedelsindustri på kartan med kretsloppsodling i fokus. Flera forskningsprojekt pågår inom området, bland annat för att utvinna fiskfoder från livsmedelsavfall.

Kommunen har arrangerat aktiviteter såsom "Plogga" och "Palla hos mig". Att plogga innebär att kombinera fysisk aktivitet med att göra miljön en tjänst, för att uppmärksamma nedskräpningen och vikten av en ren närmiljö. "Palla hos mig" är en aktivitet som handlar om att skapa sammanhållning och gemenskap, och att dela på äpplen eller annat i trädgården som annars går till spillo.

Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Inom förskola pågår ett arbete med att stärka barnens språk och läs- och skrivförmåga. För detta erhålls medel inom ramen för det statliga Läslyftet. Inom grundskola och gymnasium har fokus legat på att utveckla digitalisering, bland annat genom att utöka personalens IKT-kompetens (informations- och kommunikationsteknik). Åtgärder har även vidtagits för att främja nyanländas lärande genom ett projekt som finansieras av Skolverket.

Under första halvåret har närmare 800 betyg satts inom vuxenutbildningen. Av dessa är ca 81 % godkända betyg. Resultatet är något bättre än samma period 2018. För att förbättra resultatet har vuxenutbildningen satsat på extra anpassningar och särskilt stöd, något som har gett ett positivt resultat. Andelen elever som behöver individuella lösningar förväntas fortsätta att öka.

Antalet deltagare som påbörjat studier vid Komvux på grund- eller gymnasienivå är lägre än vid samma tidpunkt förra året. Orsakerna beror bland annat på att de ekonomiska incitamenten har minskat nämnvärt. Färre ungdomar har erbjudits studiekontrakt och möjligheterna till förhöjt studiebidrag via CSN har minskat, vilket ger kännbara konsekvenser för den som väljer att studera. Många med svensk bakgrund som anvisas till socialförvaltningen och från arbetsförmedlingen, har svår psykisk ohälsa, kognitiva funktionshinder och/eller tidigare missbruksproblematik som gör att de inte är redo att börja studera trots avsaknad av gymnasieutbildning/grundskola.

Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd: Målet bedöms vara i hög grad uppfyllt vid årets slut.

Brukarnöjdheten inom hemtjänst och särskilt boende har legat på en hög nivå i Härnösand under flera år. Förklaringen återfinns i aktivt värdegrundsarbete och i att förutsättningar för brukares delaktighet i fråga om genomförandeplaner har skapats. Utfallet av årets brukarundersökning presenteras i december. Socialförvaltningen upplever relativt stora svängningar på enhetsnivå gällande brukares behov av hemtjänst vilket påverkar möjligheten att anpassa personaltäteten. En korttidsavdelning har omvandlats till särskilda boendeplatser för dementa. Färre korttidsplatser kräver utveckling av nya arbetssätt och rutiner.

Mål 6 - God service med gott bemötande: Målet bedöms vara i hög grad uppfyllt vid årets slut.

Kommunens servicenivå har de senaste åren fått goda betyg när det gäller att ge snabba svar på inkommande samtal. För att ytterligare underlätta för medborgarna att få stöd och hjälp har ett kundforum införts på hemsidan. Där finns möjligheten att söka bland svar på vanliga frågor som rör kommunens verksamheter eller att själv ställa en fråga. Antalet sidvisningar uppgick till 1 120 i augusti månad. Arbetet med att förbättra service och handläggning är ett fortsatt prioriterat område. Resultatet av servicemätningen presenteras i december.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ekonomiskt bistånd vid nybesök har minskat de senaste åren; från 41 dagar 2016 till 24 dagar per augusti 2019. Förklaringen består i en framgångsrik medverkan i SKL:s nationella utvecklingsarbete inom området.

Mål 7 - Framtidens arbetsgivare: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Kompetensplattformar har utarbetats för kommunens medarbetare och chefer. Plattformarna ska utgöra grunden i kompetensförsörjningsarbetet som präglas av ledorden "attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla". Kommunen ska med detta tydliggöra förväntningar och krav på både medarbetare och chefer, bidra till måluppfyllelse, ge inspiration och energi, visa ambitionen för medarbetarskap/ledarskap, vara ett underlag för dialog, utvärdering och kompetensförsörjning samt stärka kommunens arbetsgivarvarumärke. På sikt väntas ansträngningarna ge positiva effekter på medarbetarindex.

Sjukfrånvaron har legat på en stabil och förhållandevis låg nivå sedan 2017. Sjukfrånvaron inom socialförvaltningen har minskat sedan tertial 1 2019 och det ackumulerade sjuktalet för januari till och med juli uppgår till 6,2 %.

Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning har minskat något sedan årsbokslutet; från 81% till 80%. Inom ramen för Heltidsprojektet genomför kommunen en systemändring för att kunna erbjuda alla en heltidsanställning i grunden. Resultatuppdraget kommer att utgå från och med årsskiftet.

Fokusering på digitalisering för verksamhetsutveckling kommer att vara en viktig nyckel för att locka en ny generation medarbetare.

Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi: Målet bedöms inte vara uppnått vid årets slut.

Resultatöverskottet - som är ett nyckeltal där periodens resultat sätts i relation till skattemedel - når vid delåret upp till 2,7 %, vilket är något bättre än periodens budgeterade resultatöverskott.

Prognosen pekar på att helårets målnivå (1,4%) inte kommer att uppnås. Det beror bland annat på att medel inte har avsatts för kommunens samtliga pensionskostnader i budget. Vid budgetarbetet var fullfonderingsmodellen fortfarande den modell som gällde. Bytet av pensionsredovisningsmodell som genomfördes i juni månad har lyft behovet av den omprioriteringen i budget. Bytet av redovisningsmodell har även medfört att Härnösands kommun numera redovisar positiv soliditet.

I årets budget har kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden och samhällsnämnden fått resultatuppdrag på totalt 17 mnkr. Vid delårsbokslutet har tre av fem nämnder ett positivt utfall gentemot budget inklusive resultatuppdrag. Socialnämnden och samhällsnämnden har negativ avvikelse. Båda dessa nämnder kommer att upprätta en handlingsplan.

1.2.4 God ekonomisk hushållning

Kommunens mål- och resultatstyrning uttrycker realism och handlingsberedskap då vi ständigt ställs inför nya utmaningar, samtidigt som vi ska ha god ekonomisk hushållning. För att lyckas behöver vi, förutom att ha en utvecklad planering med framförhållning, tydliga mätbara mål och en rättvisande och tillförlitlig redovisning, ge service som är

anpassad efter invånarnas behov och förväntningar och säkerställa ett balanserat samband mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekt.

Sammanfattande bedömning: Eftersom kommunen inte lyckats uppnå ett balanserat samband mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekt utifrån invånarnas behov och förväntningar inom givna ramar, bedöms inte god ekonomisk hushållning uppnås vid årets slut.

1.3 Finansiell analys

1.3.1 Kommunen

1.3.1.1 Resultat och kapacitet

Samtliga nyckeltal, utgående balans samt utfall för år 2018 är omräknade enligt blandmodellen.

Resultat	Augusti 2019	Augusti 2018
Resultat, mnkr	29,6	31,9
Procent av skatteintäkter och statsbidrag, %	2,7 %	2,9 %

Härnösands kommun redovisar ett positivt resultat under 2019 års två första tertial. Jämfört med budget för samma period är det en positiv avvikelse med 6 mnkr. Jämfört med föregående års utfall är resultatet 2,3 mnkr lägre. Vid mättillfället är semesterlöneskulden låg och kommer att växa innan året är slut. Det är en av de större cykliska effekterna att ta hänsyn till vid prognosläggning. Det gör att prognosen landar på noll istället för ett större positivt resultat som det skulle bli när man räknar om resultatet per augusti till helår.

Prognosen för helåret är ett nollresultat, dvs. en negativ avvikelse mot budget med 23 mnkr. Den fastslagna budgeten för 2019 är lagd utifrån att kommunen redovisade pensioner med fullfonderingsmodellen. Resultateffekten av att kommunen valt att använda den s k blandmodellen är ca 50 mnkr på helår.

Resultatöverskottet mätt i procent av skatteintäkter och statsbidrag sjunker jämfört med samma period föregående år.

Balanskravsutredning (mnkr)	201908
Periodens resultat	29,6
samtliga realisationsvinster	-0,1
vissa reavinster enl undantagsmöjlighet	0
vissa reaförluster enl undantagsmöjlighet	0
orealiserade förluster i värdepapper	0
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0

Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	29,5
medel till resultatutjämningsreserv	0
medel från resultatsutjämningsreserv	0
Periodens balanskravsresultat	29,5

Härnösands kommun klarar balanskravet för perioden men har sedan årsbokslut 2018 ett negativt balanskravsresultat om -5,4 mnkr. Det finns ett förslag till plan för att hantera föregående års negativa balanskravsresultat men det är ej hanterat.

Intäkts- och kostnadsutveckling (förändring i procent)	Augusti 2019
Verksamhetens intäkter	-2,0 %
Verksamhetens bruttokostnader	1,1 %
Skatteintäkter och statsbidrag	1,7 %
Verksamhetens nettokostnad	1,8 %

Verksamhetens nettokostnad bör inte öka i en snabbare takt än ökningen av skatteintäkter och statsbidrag för att leva upp till god ekonomisk hushållning. Prognosen för pensionskostnaden avseende 2019 har ökat och det finner sin förklaring i en högre pensionsavsättning. Som i sin tur finner sin förklaring genom nyanställningar och nya förtroendevalda. Utmärkande del är en direktavsättning om 5,4 mnkr som utgörs av en påbörjad utbetalning till en före detta förtroendevald, där ingen pensionsskuld fanns upptagen. Pensionsutbetalningarna är också högre med anledningen av att fler valt att påbörja sin pension i förtid. Prognosen för den avgiftsbestämda pensionen har en mindre prognostiserad kostnad på grund av en lägre antagen löneökning av SKL.

Investeringar	Augusti 2019	Augusti 2018
Investeringsvolym, mnkr	20,4	24,9
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster, mnkr	18,6	23,8
Investeringsvolym/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	1,8 %	2,3 %

Kommunens investeringar uppgår i augusti till 20,4 mnkr, vilket är något lägre jämfört med motsvarande period 2018. I Härnösands kommuns beslutade årsplan budgeterades investeringsvolymen för året uppgå till 61 mnkr, varav 41 mnkr finansieras med interna medel och 20 mnkr med externa medel. Prognosen för året är att dessa medel, dvs. 61 mnkr, kommer att förbrukas i sin helhet.

1.3.1.2 Risk och kontroll

Likviditet	Augusti 2019	December 2018
Kassalikviditet %	54 %	36 %
Rörelsekapital, mnkr	-133,2	-234,4
varav semesterlöneskuld	35,7	68,1

Det är önskvärt att ha ett normalvärde på 100 % i likviditet.

Rörelsekapitalet som är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder är fortsatt negativt. Strävan är att ha ett positivt rörelsekapital för att kunna finansiera den löpande verksamheten och undvika likviditetskriser.

Soliditet	Augusti 2019	December 2018
Soliditet %	36 %	34 %
Eget kapital, mnkr	359,8	330,2

Soliditet beskriver den långsiktiga betalningsförmågan. Soliditeten kommer fortsatt att stärkas när goda resultat levereras.

Låneskuld	Augusti 2019	December 2018
Låneskuld, mnkr	210	190

En nyupplåning på 20 mnkr genomfördes under tertiäl 1. I kommunens låneportfölj har lån motsvarande 120 mnkr en rörlig ränta vars snittränta under perioden är i linje med snitträntan för det senaste året.

Borgensåtagande (mnkr)	Augusti 2019	December 2018
Borgen	1 372,8	1 327,9
Varav		
• kommunala bolag	1 349,2	1 304,3
• egna hem	0,2	0,2
• övriga	23,4	23,4

Kommunens borgensåtagande har ökat med närmare 45 mnkr mellan årsskiftet och sista augusti. Därav är ett lån på 18 mnkr löst i början av september, vilket ger en reell ökning med 27 mnkr. Investeringsbehoven hos Härnösands Energi och Miljö AB förklarar ökningen. Kommunen tar ut en borgensavgift på 0,4 %, vilken kommer att uppgå till drygt 5,0 mnkr under 2019. Målet på sikt är att minska och avsluta ingångna borgensåtaganden som ligger utanför kommunen och dess bolag.

1.3.2 Koncernen

1.3.2.1 Resultat och kapacitet

Kommunkoncernen består idag av koncernerna Härnösandshus, Härnösands Energi och Miljö samt Invest i Härnösand där kommunen äger 100 % av moderbolagen. Tillika ingår kommunalförbundet Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen varav kommunens andel uppgår till 33 %.

Koncernen kan utökas med ytterligare bolag. Kommunfullmäktige gav i juni 2019 Härnösands Kommunfastigheter tillstånd att förvärva 50 % av bolaget Härnösand Handel AB, bolaget innehåller fastigheterna Telegrafan 13, 26 och 27. De fastigheter som idag utgör Prismagallerian. Affären har överklagats till Förvaltningsrätten, ingen överlåtelse har skett. Vidare kan ytterligare företag bedömas upptas som ett konsolideringsobjekt och därmed tas upp i kommunkoncernen som en följd av nya redovisningsrekommendationer. Föremål för utredning innan årsbokslutet 2019 är bland annat Stiftelsen läns museet i Västernorrland, Härnösands Näringsliv AB, Höga Kusten Destination AB,

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län samt Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

1.4 Medarbetare

1.4.1 Kommunen som attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen är en av kommunens största utmaningar de kommande åren. Utmaningarna består i att efterfrågan på en viss kompetens i dag är större än vad tillgången är. Det är därför viktigt att ta tillvara på och utveckla den kompetens som finns inom organisationen, samtidigt som vi behöver nya sätt för att attrahera och rekrytera nya medarbetare.

Ett arbete med att utveckla kompetensplattformar för både medarbetare och chefer har genomförts.

Plattformarna kommer bli grunden i vårt kompetensförsörjningsarbete, "den röda tråden" genom alla delar av processen:

"attrahera – rekrytera – utveckla – behålla – avveckla".

Nästa steg är att utveckla uppföljning av prestation och hur vi genomför utvecklingssamtal.

Sjukfrånvaro i %	
Totalt	5,5
Kvinnor	5,8
Män	4,8
29 år eller yngre	6,0
30 - 39 år	5,2
40 - 49 år	4,5
50 - 59 år	6,0
60 år eller äldre	6,4

Sjukfrånvaro per förvaltning i %	
Kommunstyrelseförvaltning	4,0
Arbetslivsförvaltning	5,8
Samhällsförvaltning	3,1
Skolförvaltning	5,5
Socialförvaltning	6,2

Antal anställda fördelade på sysselsättningsgrad			
Tillsvidareanställda		Antal personer	%
	Alla	1 926	100
	1-74%	70	4
	75-99%	289	15

	100%	1 568	81
Visstidsanställda		Antal personer	%
	Alla	161	100
	1-74%	23	14
	75-99%	23	14
	100%	116	72

Tillsvidareanställda (antal) per förvaltning	
Kommunstyrelseförvaltning	208
Arbetslivsförvaltning	82
Samhällsförvaltning	69
Skolförvaltning	748
Socialförvaltning	819

Lönekostnader	
Löner, pensioner och sociala avgifter Tkr	824 787

Sjukfrånvaron ligger fortsatt på en förhållandevis låg nivå jämfört med andra kommuner. Trots det finns det områden där vi behöver bli bättre på och utveckla vårt främjande och förebyggande arbete för att nivån ska kunna hållas på en acceptabel nivå.

Antal tillsvidareanställda har ökat något sedan årsskiftet och andelen visstid minskat något. Den största ökningen återfinns på socialförvaltningen och beror på den verksamhetsövergång (Ugglan och Älandsgården) som skedde i början året av.

2 Verksamhetsberättelser

2.1 Kommunstyrelsen

2.1.1 Viktiga händelser

Bostäder, företagande och besöksnäring: Den positiva utvecklingen med exploatering av mark för bostäder och industri fortsätter. Samarbete pågår med näringsliv och andra aktörer för att göra Härnösand till en bättre kommun att leva, bo och verka i. Kattastrand och Seminariet omvandlas till attraktiva bostadsområden och HSB bygger flerbostadshus med 21 lägenheter på Kanaludden. Under året har två tomter på Lövudden sålts och det första huset är under konstruktion. Kretsloppsodlingen har fördubblat växthusytan och planläggning av ytterligare industrimark på västra Saltvik fortsätter.

Under våren har Nyföretagarcentrum öppnat kontor i Härnösand. De erbjuder bland annat information, rådgivning och utbildning för personer med företagsidéer.

Besöksnäringen är den nya basnäringen, detta förtydligar regeringen genom en nationell strategi för åren 2020-2030. Besöksnäringen är sedan länge en prioriterad tillväxtfaktor för Härnösands kommun. Höga Kusten är ett av Sveriges mest kända platsvarumärken. Härnösand lockar allt fler besökare och antalet gästnätter ökar stadigt. Samarbetet med Birka Cruises fortsätter och båten har anläpt hamnen i Härnösand 5 ggr under året med över 7 000 besökare.

Program för evenemang och möten har upprättats. Framgångsrikt arrangerade evenemang och möten stärker varumärket, ger turistekonomiska effekter till näringsliv, bygger attraktivitet och skapar förutsättningar till ett rikt utbud av minnesvärda upplevelser för både invånare och besökare. Kommunen har liksom tidigare år stöttat olika evenemang, som till exempel Nostalgidagarna och Stadsfesten. För första gången arrangerades Idol-uttagning i Härnösand och kön ringlade av nya förmågor.

Kultur: Främjandet av dansens utveckling i regionen och Härnösand har fortgått. Det står nu klart att Härnösands kommun tillsammans med Härnösands folkhögskola och studieförbundet Bilda tar över Norrdans populära dansklasser för barn.

Renoveringsarbetet på Teatern fortlöper. Bland annat har nya fönster installerats mot Nattviken i foajén. Samarbetet med teaterföreningen kring administrativa tjänster är igång.

Scenkonstbiennalen (Sveriges största scenkonstfestival och branschträff) har genomförts i Härnösand och Sundsvall. Programmet fokuserade på frågor om människors lika värde. Evenemanget fick stor publicitet och många besökare från 16 olika länder.

För att skapa högre kvalitet och kontinuitet i mötet mellan elev och kulturupplevelse har arbetsmodellen Kulturtrappan utarbetats i ett gemensamt arbete mellan skolan och kulturenheten.

Utifrån ett medborgarförslag har kommunen nu upprättat en "öppen vägg", där alla är välkomna att måla. Väggen är tillgänglig dygnet runt.

Digitalisering och IT: Grunden till en organisationsförändring på IT-avdelningen har lagts och väntas träda i kraft under hösten. Syftet är att skapa förutsättningar för ett mer proaktivt arbetssätt gentemot förvaltningarna, med fokus på övergripande strategiarbete och verksamhetsutveckling inom digitaliseringsområdet. Programmet för digitalisering, kommunens styrmedel i den digitala transformationen, har haft och får fortsatt stort fokus i budgetarbetet. Härnösand ingår tillsammans med länets övriga kommuner i eSamverkan som är en av motorerna i digitaliseringsarbetet.

Införandet av en systemförvaltarmodell har övergått från projektform till förvaltning. Modellen effektiviserar kommunens användning av IT-baserade system. Framtagandet av nya e-tjänster fortskrider och förbättrar kontinuerligt tillgänglighet och service till invånarna.

Medarbetare: Kompetensplattformar har utarbetats för kommunens medarbetare och chefer. Plattformarna ska utgöra grunden i kompetensförsörjningsarbetet, och den röda tråden som ska löpa genom alla delar av processen är: "Attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla".

Plattformarna ska:

- tydliggöra förväntningar och krav på både medarbetare och chefer
- bidra till måluppfyllelse
- ge inspiration och energi
- visa ambitionsnivån för medarbetarskap/ledarskap framåt
- vara ett underlag för dialog, utvärdering och kompetensutveckling
- bidra till att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke

2.1.2 Ekonomi

Resultaträkning KS (mnkr)	Utfall		Budget	Differens utfall/budget
	jan-aug 2018	jan-aug 2019	jan-aug 2019	
Intäkter	208,4	204,9	194,2	10,7
- varav tilldelade skattemedel	110,1	111,0	111,0	0,0
- varav interna intäkter	70,2	69,5	66,1	3,4
- varav externa intäkter	28,1	24,4	17,1	7,3
Kostnader	-180,9	-186,8	-184,2	2,6
- varav personalkostnader	-77,7	-79,9	-82,0	-2,1
- varav köp av huvudverksamhet	-20,6	-18,8	-20,5	-1,7
- varav lokalhyra	-20,2	-20,3	-20,1	0,2
- varav fastighets- och driftskostnader	-1,8	-2,9	-1,7	1,2
- varav avskrivningar	-3,0	-3,0	-2,2	0,8
- varav övriga kostnader	-57,6	-61,9	-57,7	4,2
Resultat	27,5	18,1	10,0	8,1

Utfall

Kommunstyrelsen exklusive kommungemensamma poster uppvisar ett resultat per den sista augusti 2018 på 18,1 mnkr i överskott, vilket är 8,1 mnkr bättre än periodens budgeterade resultatöverskott på 10,0 mnkr.

Interna intäkter (intäkter från andra avdelningar/nämnder inom kommunen) ökar med 3,4 mnkr mot budget, primärt genom ökad försäljning till övriga nämnder från kostenheten och IT-avdelningen.

Externa intäkter har ökat med 7,3 mnkr mot för budgeterat belopp för perioden, en ökning som främst härleds till de projekt där kommunen uppbär extern finansiering. Medfinansiering till projekt från extern part är 4,4 mnkr högre än vad som budgeterats, en intäktsökning som dock motsvaras av upparbetade kostnader inom projekten. Även Soluddens asylboende har högre intäkter än budgeterat för perioden: 2,8 mnkr.

Kostnaderna för perioden är 2,6 mnkr högre än budget för perioden, främst inom kostnadslag fastighets- och driftskostnader. Detta beror på att kostnaden för ombyggnationen på Soludden genomfördes i sin helhet under årets första åtta månader, medan intäkterna för densamma periodiserats på tolfte delar, dvs. under hela året. Även kostnader för externa projekt gör kostnadsbilden högre än budgeterat, dessa motsvaras dock till stor del av externa intäkter så som ovan.

Prognos

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott för verksamhetsåret 2018 på +14,0 mnkr, vilket är 4,0 mnkr högre än prognosen som lades i april. 10 mnkr av detta prognostiserade överskott är kommunstyrelsens budgeterade resultatöverskott för året. Intäkterna har

prognostiserats öka med 4,2 mnkr mot för årets budget, medan kostnader har prognostiserats öka med 0,2 mnkr.

2.2 Skolnämnden

2.2.1 Viktiga händelser

Behörighetskrav, kompetensförsörjning och pensionsavgångar

Behörighetskrav och stora pensionsavgångar under kommande år sätter höga krav på arbetet med att trygga kompetensförsörjning. Skolförvaltningen fortsätter att aktivt arbeta för nyrekrytering, kompetensutveckling och behålla befintlig personal.

Digitalisering

Skolornas lärplattform, Schoolity, är nu implementerad.

Implementeringen av det administrativa systemet, IST admin, har helt avstannat då leverantören inte fullföljt sina åtaganden. Implementeringen skulle ha varit klar 1 januari 2019 men är i dagsläget långt ifrån redo att starta upp.

Hållbart ledarskap

Fokus har under läsåret både legat och kommer fortsätta ligga på att utveckla förvaltningens chefer inom ledarskap. I korthet har man arbetat med att skapa en kultur där chefer tar hjälp och stöd av varandra i svåra frågor utifrån hjärnforskningens principer.

Budget i balans

I arbetet för att nå budget i balans har skolförvaltningen under året gjort en djupare analys av förvaltningens kostnader inför budget 2020. Analysen har gett kunskap om vilka verksamheter som har lägre eller högre kostnader i jämförelser med andra kommuner. I analysen har även kvalitetsaspekter vävts in och jämförts med andra kommuner. Orsakssambandet mellan kostnad och kvalitet har undersökts.

2.2.2 Ekonomi

Resultaträkning SKN (mnr)	Utfall jan-aug 2018	Utfall jan-aug 2019	Budget jan-aug 2019	Differens utfall/budget
Intäkter	471,7	475,2	458,1	17,1
- varav tilldelade skattemedel	395,3	398,4	398,4	0,0
- varav interna intäkter	4,3	3,9	3,7	0,2
- varav externa intäkter	72,1	72,9	56,0	16,9
Kostnader	-478,3	-475,0	-460,1	-14,9
- varav personalkostnader	-302,0	-297,0	-282,6	-14,5
- varav köp av huvudverksamhet	-64,4	-67,0	-64,9	-2,1
- varav lokalhyra	-54,1	-55,2	-55,7	0,5
- varav fastighets- och driftskostnader	-3,2	-3,2	-3,5	0,2
- varav avskrivningar	-1,2	-1,4	-1,8	0,4
- varav övriga kostnader	-53,4	-51,2	-51,7	0,5
Resultat	-6,6	0,1	-2,1	2,2

Utfall

Skolnämndens resultat för perioden januari till augusti visar ett överskott på 0,1 mnr. För samma period är det dock budgeterat med ett underskott på 2,1 mnr vilket ger en positiv budgetavvikelse på 2,2 mnr.

Intäkterna är 17,1 mnr högre än budget vilket består främst av mer statsbidrag från Skolverket och Migrationsverket. De totala kostnaderna är 14,9 mnr högre än budget. Personalkostnader är den största avvikande posten med ett utfall januari till augusti på 297,0 mnr vilket är 14,5 mnr högre än budget. Jämfört med samma period föregående år är det dock en minskning med 5,0 mnr.

Även utfall på posten köp av huvudverksamhet ligger högre än budget vilket beror på att fler elever väljer fristående huvudmän.

Prognos

Intäkterna prognostiseras öka med 25,4 mnr jämfört med budget. Ökningen består av stora, ej budgeterade, statsbidrag från Skolverket samt en ökning av bidrag från andra finansiärer som till exempel Kulturrådet. Även ersättningen från Migrationsverket för asylsökande prognostiseras bli högre än budget baserat på de inbetalningar som inkommit och de återsökningar som gjorts.

Personalkostnaderna prognostiseras bli 18,7 mnr högre än budget vilket beror på dels ett ökat elevantal och en eftersläpning av effekten på den omställning som pågår sedan januari 2019. En del av ökningen motsvaras dock av ökade statsbidrag.

Köp av huvudverksamhet prognostiseras öka med 2,4 mnr vilket beror på att fler elever än budgeterat förväntas välja andra huvudmän.

Övriga kostnader prognostiseras öka med 4,3 mnkr, en ökning som till viss del består av kostnader kopplade till statsbidragsfinansierade projekt.

Antalet barn och elever prognostiseras öka med 69 individer och 76 placeringar jämfört med budgeterat årssnitt.

2.3 Socialnämnden

2.3.1 Viktiga händelser

Individ- och familjeomsorgen

Under andra tertialet har kostnader för försörjningsstöd fortsatt att minska. Framförallt beroende på fler sysselsatta och sänkta kostnader för nyanlända.

Den länsgemensamma familjehemsorganisationen (GFO) som ska ansvara för rekrytering av nya familjehem startade upp i juni. GFO förväntas bidra till lägre kostnader för konsulentstödda familjehem.

Biståndsenheten

Enheten jobbar aktivt med externa placeringar inom omsorgen, både för att få ned kostnader, men även för ökad kvalitet.

Hemtjänst

De utförda hemtjänsttimmarna under tertial 2 har legat mellan 594 och 618 utförda timmar per dag, i hela kommunen. Av det står privata utförare för cirka 22,5 % av den utförda tiden. Den kommunala hemtjänsten har kostat mer än budgeterat vilket till största del beror på högre personalkostnader än budgeterat.

Särskilt boende

Särskilda boendena Ugglan och Älandsgården övergick i februari 2019 till kommunal regi efter att ha varit på entreprenad. Socialnämnden tog beslut om att Ugglans särskilda boende successivt ska avvecklas under 2019 och senast juni 2020. Avvecklingen av boendet pågår och hittills har 24 platser avvecklats.

För närvarande finns en kö till särskilt boende på knappt 30 personer, en markant ökning jämfört med första tertialet.

Hälso- och sjukvård

Omställningsarbete pågår utifrån beslut om kostnadsreduceringar. Under årets första månader trädde avvecklingen av två sjukskötersketjänster i kraft. Detta har tillsammans med andra händelser både i nutid samt i tid tillbaka fått konsekvenser. Ett antal sjuksköterskor har valt att säga upp sina tjänster vilket har påverkat organisationen i hög grad. Ett stort behov av rekrytering har inneburit att organisationen varit tvungen under sommaren att bemanna via bemanningsföretag.

Förvaltningsövergripande

Härnösands kommun har tilldelats stimulansmedel för investeringar i välfärdsteknik i omsorgen. Välfärdsteknik syftar till att behålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Socialförvaltningen har valt att bland annat investera i In Print, Digitalt kassasystem, VR glasögon, iPads samt bärbara datorer för att möjliggöra mobil dokumentation för biståndshandläggare och legitimerad personal. Implementering av de olika satsningarna har skett under våren 2019.

2.3.2 Ekonomi

Resultaträkning SOC (mnkr)	Utfall jan-aug 2018	Utfall jan-aug 2019	Budget jan-aug 2019	Differens utfall/budget
Intäkter	458,5	477,2	461,7	15,5
- varav tilldelade skattemedel	376,6	401,3	401,3	0,0
- varav interna intäkter	2,1	1,8	1,3	0,5
- varav externa intäkter	79,8	74,1	59,1	15,0
Kostnader	-489,4	-478,7	-461,7	-17,0
- varav personalkostnader	-296,7	-309,0	-302,7	-6,3
- varav köp av huvudverksamhet	-85,7	-64,7	-52,2	-12,5
- varav ekonomiskt bistånd	-18,2	-16,6	-17,6	1,0
- varav lokalhyra	-42,9	-41,5	-41,8	0,3
- varav fastighets- och driftskostnader	-2,9	-3,0	-2,5	-0,5
- varav avskrivningar	-0,5	-0,5	-0,7	0,2
- varav övriga kostnader	-42,5	-43,4	-44,2	0,8
Resultat	-30,9	-1,5	0,0	-1,5

Utfall

Socialnämnden redovisar ett budgetunderskott på 1,5 miljoner kronor under årets första åtta månader. Underskottet motsvarar 0,3 procent av den totala budgeten för perioden.

Kostnaderna överstiger budget med 17 miljoner kronor vilket främst beror på högre kostnad för köp av huvudverksamhet. Högre volym för placeringar verkställda av externa aktörer, personlig assistans och hemtjänst ingår i denna post. En annan betydande avvikelse är personalkostnader, varav 3,4 miljoner kronor avser arvoden och omkostnadstillägg för bland annat familjehem och kontaktperson.

Högre intäkter motsvarande 15,5 miljoner kronor än budgeterat täcker delvis upp kostnadsavvikelsen. Den enskilt största positiva avvikelsen är bidragsintäkter från Migrationsverket motsvarande 7,3 miljoner kronor. Dessa bidragsintäkter avser främst schablon för nyanlända och återsökning av kostnader för placeringar och personlig assistans.

Årets utfall är 29,4 miljoner kronor bättre än samma period föregående år. De främsta anledningarna till denna resultatförbättring beror dels på en ökning av tilldelade skattemedel samt besparingsåtgärder.

Köp av huvudverksamhet visar den största avvikelsen mellan åren vilket beror på att de två särskilda boenden som tidigare varit på entreprenad övergått till egen regi i februari i år.

Prognos

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 7,4 miljoner kronor vid årets slut, vilket motsvarar 1 % av årets totala budget.

Kostnaderna prognostiseras till ett underskott på totalt 27 miljoner kronor i jämförelse mot budget. De största avvikelserna är personalkostnader och köp av huvudverksamhet.

Intäkterna prognostiseras till 19,6 miljoner kronor bättre än budgeterat och täcker till viss del upp kostnadsavvikelsen. Den största delen av intäktsökningen avser bidragsintäkter motsvarande 14,6 miljoner kronor. Dessa bidragsintäkter erhålls främst från Migrationsverket.

Prognosen visar på ett försämrat helårsresultat med 7,4 miljoner kronor i jämförelse med tidigare prognos. Detta beror främst på större volymer för placerade barn och unga och utförd hemtjänst samt högre personalkostnader i jämförelse med läget vid tertial 1.

En särskild handlingsplan upprättas och kommer att följas upp resten av året.

2.4 Samhällsnämnden

2.4.1 Viktiga händelser

Miljö

Tillsynsarbetet inom livsmedel och miljöskydd har genomförts enligt plan. Avdelningen arbetar fortlöpande med att utveckla metoderna för genomförande av tillsynsbesöken. Inom arbetet med energi- och klimatrådgivning har målen för solcellsprojektet uppnåtts och dessa rapporteras till Energimyndigheten.

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan (ÖP) pågår och flera av medarbetarna är drivande och delaktiga i arbetet.

Plan och Bygg

Inom plan- och byggavdelningen har man nu startat upp arbetet med en papperslös ärendehanteringsprocess. Detta innebär att alla bygglov, anmälningar, planärenden och bostadsanpassningsärenden hanteras digitalt. Så långt det är möjligt får även kunden sitt beslut digitalt.

Under våren och sommaren har det varit ett fortsatt högt flöde av bygglovs-ärenden. I dagsläget hanteras ärende inom den lagstadgade tiden som infördes vid årsskiftet. Detta innebär att inga avgifter har behövt justeras på grund av lång handläggningstid.

Inom plan arbetar man vidare på detaljplaner som ska möjliggöra ökat bostadsbyggande i kommunen. Det finns inget som visar på minskad efterfrågan av färdiga detaljplaner. Man ser även ett fortsatt behov av att ta fram detaljplaner för industri och liknande verksamheter.

Teknik

Bygget av järnvägsviadukten har pågått under 2019. Åtgärder har gjorts för att ge stadga till marken i området. Den planerade tiden har förlängts och byggtiden är något förskjuten.

Fritid

Nya konstgräsplanen på Bondsjöhöjdens IP har nu tagits i bruk och planen används ofta av både seniorlag och ungdomslag. Konstgräsmattan på planen är en granulatfri matta, vilket är nytt och ovanligt.

En upprustning av hela friluftsområdet på Fälleberget är genomfört med uppröjning samt nytt skyltsystem. En förbättring av anslutningsväg och parkering till Fällestugan är inplanerad under hösten. Höglättens löparbanor renoveras under september med helt ny beläggning och ny linjering vilket innebär att nationella tävlingar är möjliga att genomföra.

Trafik

Den resandenivå kommunen idag har inom kollektivtrafiken och särskilt inom tätortstrafiken innebär att förseningar är permanenta och förväntas bli ännu större under vintermånaderna då kollektivtrafikresandet är som störst. För att säkerställa dagens tidtabell behövs åtgärder för 0,5 mnkr. Planeringsarbetet inför upphandling av färdtjänst pågår tillsammans med Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) där underlagen skall vara färdigställda i början av 2020. Viktiga ställningstaganden för kommunen är bland annat vilka miljökrav som ska ställas på de fordon som ska upphandlas.

2.4.2 Ekonomi

Resultaträkning SAM (mnr)	Utfall jan-aug 2018	Utfall jan-aug 2019	Budget jan-aug 2019	Differens utfall/budget
Intäkter	132,8	135,8	134,7	1,1
- varav tilldelade skattemedel	115,6	117,4	117,4	0,0
- varav interna intäkter	2,7	2,7	1,7	1,0
- varav externa intäkter	14,5	15,7	15,6	0,1
Kostnader	-125,5	-135,8	-131,3	-4,5
- varav personalkostnader	-29,7	-28,3	-28,9	0,6
- varav köp av huvudverksamhet	-34,4	-46,4	-39,9	-6,5
- varav lokalhyra	-9,5	-10,2	-10,3	0,1
- varav fastighets- och driftskostnader	-9,4	-8,6	-8,9	0,3
- varav avskrivningar	-23,6	-23,1	-24,5	1,4
- varav övriga kostnader	-19,0	-19,2	-18,7	-0,4
Resultat	7,3	0,0	3,4	-3,4

Utfall

Budget 2019 för samhällsnämndens verksamheter är + 5,0 mnr.

Budgerat överskott per sista augusti ligger på 3,4 mnr och utfallet är på noll vilket betyder att Samhällsnämnden har en negativ avvikelse mot budget för perioden med 3,4 mnr. Utfallet per sista augusti är 7,3 mnr sämre än föregående år för samma period.

Nämndens externa intäkter har ökat per sista augusti jämfört mot föregående år med 1,0 mnr och skattemedlen är högre för perioden jämfört med tidigare år men är lika mycket på helår och beror på hur skattemedlen är periodiserade över året.

Kostnaderna för perioden har ökat med 10,3 mnr jämfört med föregående år för samma period. Personalkostnader samt fastighetskostnader är lägre än föregående år medan lokalhyror, avskrivningar och övriga kostnader ligger i samma nivå som föregående år. Kostnader för köp av verksamhet har en stor kostnadsökning mellan åren och beror på att entreprenaden tagit en kostnad för en uppgörelse med förra entreprenören avseende snöröjningskostnader på 4,2 mnr och kollektivtrafikens kostnader har ökat kraftigt mot budget med 3,8 mnr per sista augusti.

Utfallet på intäkter för perioden är 1,1 mnr högre än budget per sista augusti 2019.

Nämndens kostnader per sista augusti visar på ett underskott mot budget med 4,5 mnr. Personalkostnaderna har ett överskott mot budget med 0,6 mnr, köp av verksamhet har ett underskott mot budget med 6,5 mnr och kan hänföras till entreprenaden och kollektivtrafiken. Fastighetskostnaderna ligger för perioden lägre än budget och ger ett överskott med 0,3 mnr. Kostnader för avskrivningar ger ett överskott på 1,4 mnr mot

budget för perioden, då investeringar inte tagits i anspråk i den takt som budgeterats. Övriga kostnader ger ett underskott mot periodens budget med 0,4 mnkr.

Prognos

Samhällsnämndens prognos på helår visar ett resultat om överskott på 2,1 mnkr, det budgeterade resultatet är 5,0 mnkr på helår, vilket ger en avvikelse mot budget på minus 2,9 mnkr.

Intäkterna beräknas ge ett överskott för nämnden på 1,8 mnkr för 2019. Intäkterna beror främst på en del större bygglovsärenden samt högre bidrag än budgeterat.

Kostnaderna beräknas ge ett underskott på 4,7 mnkr mot budget.

Prognosen för personalkostnaderna ger ett överskott på 0,8 mnkr mot budget på helår varav överskottskravet är 2,2 mnkr.

Köp av huvudverksamhet beräknas ge ett underskott på 5,7 mnkr. Överskottskravet ligger på 1,0 mnkr och avser trafik. Den anropsstyrda trafiken i kommunens norra delar beställs inte under 2019 och Centrumlinjen sägs upp från och med juni 2019. Underskottet mot budget beror på kostnader som kopplas till kollektivtrafiken och ett ökat resande med färdtjänst samt att kommunen tagit en förlikningskostnad med förra entreprenören som avser snöröjningskostnader för 2018. En särskild handlingsplan upprättas och kommer att följas upp resten av året.

Prognos avseende lokalhyra ligger i nivå med budget för 2019. Prognos för kostnad avseende avskrivningar visar på ett överskott på 1,5 mnkr då investeringar inte tagits i anspråk i den utsträckning som lagts i budget, överskottskravet ligger på 0,4 mnkr. Övriga kostnader har en prognos på ett underskott med 1,3 mnkr mot budget. Här ligger kostnad för digitalisering, juridiska ombud samt konsultkostnad för tillsyn på bygg.

2.5 Arbetslivsnämnden

2.5.1 Viktiga händelser

Arbete & Integration

Arbetslösheten i Härnösand har ökat med 0,1 procent och uppgår till 11,1 procent. I utsatta grupper har det skett samma ökning, vilket innebär att den nu är uppe i 81,2 procent.

Mottagning av nyanlända har sjunkit drastiskt till endast 9 nyanlända jämfört med förra året då det var 35 vid samma tidpunkt.

Sommarjobben för ungdomar startade i mitten av juni och avslutades i augusti. 554 ungdomar sökte arbete, av dessa erbjöds 258 anställning varav 144 flickor och 114 pojkar.

Omstrukturering på Arbetsförmedling har lett till minskade resurser att finansiera fler beredskapsanställningar. Enheten har ibland gett arbetssökande stöd utan att Arbetsförmedlingen varit involverad. I stället har arbetsmarknadskonsulenter i efterhand

försökt få Arbetsförmedlingen delaktig i de sökandes planering för sysselsättning. Arbetsförmedlingen har i minskad utsträckning kunnat bistå med arbetsförmågeutredningar för personer som behöver lönebidrag. Det har inneburit att Arbete och integration erbjudit sysselsättning och stöd till individen samt medverkat till att kartlägga arbetsförmåga i väntan på beslut av Arbetsförmedlingen.

Nytt samarbete med näringslivet för att locka fler företag att ta ett socialt ansvar har pågått under hela våren och sommaren. Ett aktiebolag bestående av tre företag har bildats, vilka kommer att ta emot personer från utsatta grupper på sina arbetsplatser. Det kommer att underlätta arbetet med att skapa meningsfull sysselsättning för personer i arbetslöshet. Det bidrar till att fler individer ökar sin anställningsbarhet och delaktighet i samhället.

Vuxenutbildning

Många elever som avslutar gymnasieskolans individuella program ska fortsätta sina studier inom vuxenutbildningen. För att ge eleverna så bra förutsättningar som möjligt görs nu en överlämning från gymnasieskolan.

Kommunen har beviljats medel av skolverket i ett utvecklingsprojekt som syftar till att höja studieresultaten för nyanlända och flerspråkiga elever. Projektet startar hösten 2019, kommer att pågå i två år och omfattar hela skolväsendet från förskola till vuxenutbildning.

I början av året invigdes Lärcentrum. Lärcentrum är en resurs för alla vuxenstuderande i kommunen, oavsett om man studerar i kommunen eller mot annan ort. Lärcentrum arbetar också med att skapa samarbeten med utbildningsanordnare med syfte att kunna erbjuda efterfrågade utbildningar via Lärcentrum. Dialog pågår för närvarande med Mittuniversitetet angående lärarutbildning samt Umeå universitet angående tandhygienistutbildning.

Yrkeshögskolan har beviljats medel för utbildningar och erbjuder med start hösten 2019 följande utbildningar Drifttekniker, kraft och värme, Driftingenjör elkraft, Ingenjör VVS och energi, Underhållstekniker inom processindustrin, Montageledare solet och Certifierad kyl- och värmepumpstekniker.

2.5.2 Ekonomi

Resultaträkning ARB (mnr)	Utfall jan-aug 2018	Utfall jan-aug 2019	Budget jan-aug 2019	Differens utfall/budget
Intäkter	89,5	91,9	83,4	8,4
- varav tilldelade skattemedel	40,2	38,8	38,8	0
- varav interna intäkter	5,1	5,7	3,6	2,1
- varav externa intäkter	44,2	47,5	41,1	6,3
Kostnader	-88,2	-88,6	-82,2	6,3
- varav personalkostnader	-68,4	-66,8	-59,5	7,3
- varav köp av huvudverksamhet	-3,7	-4,0	-7,3	-3,3
- varav lokalhyra	-6,7	-6,3	-6,1	0,2
- varav fastighets- och driftskostnader	-1,2	-1,2	-1,0	0,1
- varav avskrivningar	-0,4	-0,4	-0,6	-0,3
- varav övriga kostnader	-7,7	-9,9	-7,7	2,2
Resultat	1,3	3,3	1,2	2,1

Utfall

Akkumulerat utfall tertial 2 uppvisar ett överskott på 3,3 mnr. Budgeterat för perioden var ett överskott på 1,2 mnr. Motsvarande period 2018 var resultatet 1,3 mnr.

Bidrag från Migrationsverket visar ett utfall om 7,7 mnr, mot budgeterade 8,5 mnr. Minskade volymer i bidraget har, sedan 2018 minskat snabbt, men budgeten 2019 är ändå närmare i utfall och avvikelserna slår således inte lika hårt som under 2018.

Bidrag från Arbetsförmedlingen visar ett utfall om 26,4 mnr mot budgeterade 18,6 mnr. Under 2018 var utfallet 22,2 mnr och budgeten 10,6 mnr. Huvudanledningen till att utfallet är så mycket högre än budget är att flera personer erbjudits beredskapsanställning med lönestöd samt att stödets andel av lönekostnaden var för lågt beräknad i budgeten. En justering av uppbokade fordringar på Arbetsförmedlingen har gjorts under augusti månad varav 1,0 mnr justerats ned i prognosen.

Intäkterna är 2,4 mnr högre än de var 2018, medan kostnaderna är 0,4 mnr högre. Kombinationen av högre intäkter och kostnader som i princip stått stilla, ger överskottet. Skattemedlen har sjunkit med 1,4 mnr jämfört med 2018, de externa intäkterna har ökat med 3,3 mnr och de interna intäkterna har ökat med 0,6 mnr. Av de totala intäkterna kommer 42% från skattemedel medan övriga intäkter utgör 58%. Motsvarande för 2018 var 45% skattemedel och 55% övriga intäkter.

På kostnadssidan är personalkostnaderna 1,6 mnr lägre än de var ifjol och övriga kostnader är 2,2 mnr högre.

Prognos

Förvaltningen bedömer att resultat vid årets slut blir ett överskott om 2,6 mnkr. Detta innebär att förvaltningen kommer att klara överskottskravet på 2,0 mnkr.

Av de totala intäkterna på 136,9 mnkr kommer 42% från skattemedel och 58% från övriga källor. I prognosen i 2018 års tertial 2 var det 46% skattemedel och 54% övrigt.

De totala kostnaderna uppgår till 134,3 mnkr. Av detta utgör personalkostnaderna 73%, vilket är detsamma som de var 2018. Volymen i prognosen 2019 är 6,5 mnkr högre i intäkter och 6,2 mnkr högre i kostnader jämfört med den som gjordes 2018.

2.6 Härnösandshus

AB Härnösandshus är Härnösands största bostadsbolag. Verksamheten är inriktad på att erbjuda ett brett urval av lägenheter samt effektivt tillgodose olika boendeönskemål genom att förädla, förvärva och förvalta fastigheter.

2019-08-31 uppgick uthyrningsgraden till 98,4 % (98,7%). Antalet vakanta lägenheter uppgick till 28 (23) st. Under slutet av förra året genomfördes förhandlingar med hyresgästföreningen om nya hyror för perioden april 2019 till mars 2020. Hyreshöjningen uppgick till 1,70 % (0,97 %).

Resultaträkning HHUS (mnkr)	Utfall Jan-Aug 2019	Utfall Jan-Aug 2018	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	105,0	103,1	161,0
Verksamhetens kostnader	-75,8	-76,8	-120,0
Jämförelsestörande poster			
Avskrivningar	-16,3	-15,0	-24,5
Verksamhetens nettokostnad	12,9	11,3	16,5
Skatteintäkter			
Generella stadsbidrag och utjämning			
Verksamhetens resultat	12,9	11,3	16,5
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-5,7	-7,0	-8,7
Resultat före extraordinära poster och skatt	7,2	4,3	7,8
Extraordinära kostnader			
Skattkostnad			
Periodens resultat	7,2	4,3	7,8

Resultatet för Härnösandshus koncernen under årets åtta första månader uppgår till 7,2 mnkr. Det är en förbättring jämfört med motsvarande period föregående år på 4,3 mnkr. Resultatförbättringen beror på ökade hyresintäkter, lägre fastighetsskötselkostnader, lägre reparationskostnader, lägre försäkringsrelaterade kostnader och lägre kapitalkostnader.

Hyresintäkterna är högre jämfört med utfallet föregående år bl.a. till följd av nybyggnationen av 28 lägenheter på Vågmannen 14, införandet av

kommunikationsoperatören i juni förra året samt uppförandet av de nya gruppboendena på Koltrastvägen och Tjädervägen.

Hyresbortfallet är dessvärre betydligt högre än föregående år och ökningen beror på ett ökat hyresbortfall för lokaler. Socialförvaltningen har lämnat sina förhyrningar på Vågmannen 13 (IFO), Utmarksstigen (Semret) och Ångecenter.

Driftkostnaderna är något lägre än vid motsvarande period föregående år och beror bl.a. på lägre kostnader för fastighetskötsel.

De totala underhållskostnaderna är något lägre jämfört med föregående år. Reparationskostnaderna är betydligt lägre än utfallet föregående år. Samma sak gäller för de försäkringsrelaterade kostnaderna. Skadeutfallet per sista augusti är betydligt bättre än motsvarande period föregående år.

Det planerade underhållet är betydligt högre än motsvarande period föregående år, hela 41 procent högre än föregående år.

Härnösandshuskoncernens kapitalkostnader är väsentligt lägre än motsvarande period föregående år. Förbättringen, som uppgår till 1,3 mnkr, är i huvudsak hänförlig till Härnösandshus där också merparten av låneskulden finns. Anledningen till förbättringen är lägre räntor i samband med omsättning av lån som förfallit under året.

Prognosen för helåret uppgår till 7,8 mnkr vilket är 1,5 mnkr bättre än den budget som lagts för året.

2.7 Härnösands Energi och Miljö

Härnösand Energi & Miljö AB (HEMAB) är ett 100 procent kommunägt företag med cirka 140 anställda och en omsättning på cirka 300 mnkr.

HEMAB ägs av Härnösands kommun och ägardirektivet beslutas av Kommunfullmäktige. Bolaget ska bedrivas affärsmässigt, men inte vinstmaximerande. Låga priser prioriteras före avkastning. Bolaget är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen. Verksamheten skall omfatta: fjärrvärme, fastighetsrenhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engagemang i lokalsamhället.

Resultaträkning HEMAB (mnr)	Utfall Jan-Aug 2019	Utfall Jan-Aug 2018	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	266,9	242,5	391,2
Verksamhetens kostnader	-202,0	-181,4	-294,4
Jämförelsestörande poster			
Avskrivningar	-46,5	-42,5	-69,3
Verksamhetens nettokostnad	18,4	18,6	27,5
Skatteintäkter			
Generella stadsbidrag och utjämning			
Verksamhetens resultat	18,4	19,6	27,5
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-5,2	-4,6	-7,8
Resultat före extra ordinära poster och skatt	13,2	14,0	19,7
Extraordinära kostnader			
Skattkostnad			
Periodens resultat	13,2	14,0	19,7

Koncernen redovisar ett **resultat** på 13,2 mnr per den sista augusti 2019. Jämfört med budgeterat resultat för samma period är det en negativ avvikelse på 0,4 mnr.

Intäkterna är **prognostiserade** till 391,2 mnr. Jämfört med budgeterade intäkter på 396,2 mnr är det en minskning med 5 mnr. Det är främst elleveranserna som ger en lägre intäkt som beror på lägre elpriser samt att intäkter för externa arbeten är lägre än budgeterat.

De högre kostnaderna mellan budgeterade 364,9 mnr och **prognostiserade** 371,5 mnr beror dels på högre bränslekostnader och elavgifter samt ökade kostnader för reparation och underhåll av maskiner och inventarier

De **investeringar** som sker under året är främst reinvesteringar i befintliga ledningsnät och anläggningar samt att vindkraftverken på Spjutåsberget är under uppbyggnad och ska vara i drift under senare delen av 2019.

2.8 Räddningstjänsten Höga kusten - Ådalen

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen (HKÅ) är ett kommunalförbund mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet skall svara för den gemensamma verksamheten inom området skydd mot olyckor åt medlemskommunerna, i enlighet med vad som åligger var och en. Kommunalförbundet skall möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

Förbundet omfattar ett stort geografiskt område. Huvuddelen av verksamheten planeras och genomförs på de tre centralorterna Sollefteå, Kramfors och Härnösand.

Med bakgrund av skogsbränderna under sommaren 2018 samt regeringens räddningstjänstutredning En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) har räddningstjänsterna inom Västernorrlands län (Medelpad räddningstjänstförbund, Höga Kusten – Ådalen och Örnsköldsviks räddningstjänst) inlett en förstudie för att se möjligheterna och ge förslag på en gemensam ledningsorganisation. Förstudiens mål är att leda till ett eller flera förslag som ska ge samtliga räddningstjänster bland annat mer kompetens i ledningsnivåerna, bättre möjlighet att samverka med varandra och externa aktörer samt leda till bättre uthållighet för en omfattande, komplex räddningsinsats och för flera samtidiga räddningsinsatser.

Med anledning av det osäkra säkerhetsläget i världen och den ökade risken för terrorhändelser och andra antagonistiska händelser, exempelvis pågående dödligt våld (PDV), har ett behov identifierats av att planera för hur blåljusmyndigheterna gemensamt ska agera i situationer. På uppdrag av Blåljusgruppen har representanter utsetts från de olika verksamheterna, med uppdrag att stärka förmågan att agera och samverka i PDV-situationer. I syfte att nå detta mål har gruppen framställt en aktörsgemensam insatsplan för samverkan vid PDV-situationer inom Västernorrlands län. Mellan 23:e till 25:e september kommer en gemensam utbildning för blåljusmyndigheterna att hållas på MSB Sandö där deltagarna efter utbildningen kommer att kunna vara utbildningsinstruktörer inom sin egen organisation för att utbilda och sprida vidare kunskaperna om PDV och den gemensamma insatsplanen.

Under sommaren har ett flertal misstänkt anlagda bränder ägt rum i Härnösands kommun med bland annat totalförstörda ödehus och eldhärjade containrar som följd. De anlagda bränderna har lett till att antalet insatser under juli månad steg kraftigt i jämförelse med motsvarande perioder tidigare år.

Resultaträkning HKÅ (mnkr)	Utfall Jan-Aug-19	Utfall Jan-Aug-18	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	4,3	6,4	6,9
Verksamhetens kostnader	-52,9	-58,1	-81,2
Jämförelsestörande poster			
Avskrivningar	-2,4	-2,5	-3,8
Verksamhetens nettokostnad	-51,0	-54,2	-78,2
Skatteintäkter			
Generella stadsbidrag och utjämning			
Verksamhetens resultat	-51,0	-54,2	-78,2
Kommunbidrag	53,3	52,4	79,9
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-0,8	-0,6	-0,9
Resultat före extraordinära poster	1,5	-2,4	0,9
Extraordinära kostnader			
Skattkostnad			
Periodens resultat	1,5	-2,4	0,9

Intäkter

Av delårets totala intäkter står drygt 90 % av medlemskommunernas bidrag. Resterande del av intäktssidan är avgifter i samband med myndighetsutövning, automatlarm, utbildningar som förbundet erbjuder, ersättningar för hyror och krishanteringshandläggare etc.

En jämförelse mellan delåren visar på högre intäkter för 2018 i jämförelse med 2019. Detta beror till största delen på ersättningar från medlemskommunerna för skogsbränderna om cirka 1,9 msek under 2018.

Antalet tillsyner, och därmed även intäkter för tillsyner, har minskat sedan samma period föregående år. Minskningen beror till stor del på den personalbrist som har rått på processavdelningen. Två nya brandinspektörer har rekryterats och kommer påbörja sina anställningar under hösten. Med rekryteringar av brandinspektörer och nedprioriteringar av områden som ej tillhör förbundets kärnverksamhet, såsom serveringstillstånd och bygglovsansökningar, är målet att antalet tillsyner ska öka.

Intäkter för externa utbildningar som förbundet erbjuder är högre än motsvarande period 2018 där fler utbildningar i bland annat Heta arbeten har hållits i jämförelse med 2018.

Kostnader

Av förbundets totala kostnader står personalen för ca 75 %, såsom löner/arvodena, arbetsgivaravgifter och pensioner. Resterande 25 % handlar framför allt om driftskostnader

för att kunna upprätthålla verksamheten, såsom hyror, inventarier, fordon samt underhåll och drift av maskiner.

Förra sommarens skogsbränder påverkade förbundets kostnader avsevärt med bland annat helikopterkostnader och ökade personalkostnader. Detta är den främsta anledningen till att kostnaderna är högre för delåret 2018 än för 2019.

Under året har processavdelningen haft tre vakanta tjänster varav två av dessa är tillsatta per den 1:a september 2019. Trots de vakanta tjänsterna ligger personalkostnaderna ej under budget vilket visar att kostnaderna för anställd personal under året varit högre än förväntat.

Kostnader för arbetskläder och externa konsulter har för delåret ökat. Ökade kostnader för arbetskläder förklaras bland annat av inköp av ett större antal brandkängor samt att förbundet har köpt in mer kläder för att fylla på tidigare brister. Konsulter har anlåtats i förbundets satsningar på arbetet med arbetsmiljö samt för att bygga om och modernisera förbundets webbplats.

Prognos

En stor osäkerhetsfaktor avseende prognosen för helåret 2019 är pensionskostnaderna. KPA:s senaste beräkning i augusti 2019 visar på lägre kostnader för den avgiftsbestämda delen och utbetalningar enligt R-SAP samt en minskning av pensionskulden än den beräkning som låg till grund för budgeten 2019. Förbundet kommer under hösten att se över beräkningar och underlag för dessa för att säkerställa korrekta pensionskostnader.

Investeringar

Det största investeringsprojektet under 2019 är ett nytt höjdfordon till heltidsstationen i Härnösand som beräknas levereras och driftsättas under hösten 2019.

3 Finansiella rapporter

3.1 Resultaträkning

(mnkr)		Kommun	Kommun	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
		Jan-Aug 2019	Jan-Aug 2018	Prognos 2019	Budget 2019	Jan-Aug 2019	Jan-Aug 2018
Verksamhetens intäkter	Not 1	233,2	238,0	307,8	282,0	561,7	539,9
Verksamhetens kostnader	Not 2	-1288,1	-1274,1	-1929,2	-1840,4	-1520,7	-1488,5
Jämförelsestörande poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar		-32,0	-31,5	-49,0	-50,0	-95,7	-89,9
Verksamhetens nettokostnad		-1086,9	-1067,6	-1670,4	-1608,4	-1054,6	-1038,5
Skatteintäkter		800,3	785,4	1197,6	1192,5	800,3	785,4
Generella stadsbidrag och utjämning		313,0	309,0	469,5	458,0	313,0	309,0
Verksamhetens resultat		26,4	26,8	-3,3	42,1	58,7	55,9
Finansiella intäkter		6,2	6,3	7,8	6,0	2,8	4,0
Finansiella kostnader	Not 3	-3,0	-1,2	-4,5	-25,1	-10,8	-10,6
Resultat efter finansiella poster		29,6	31,9	0,0	23,0	50,7	49,3
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat		29,6	31,9	0,0	23,0	50,7	49,3

3.2 Balansräkning

(mnkr)		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
		Augusti 2019	December 2018	Augusti 2019	December 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och teknisk anläggning		542,0	550,2	2376,4	2351,4
Maskiner och inventarier		58,0	62,2	168,1	181,2
Summa materiella anläggningstillgångar		600,0	612,4	2544,5	2532,6
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncern- och intresseföretag m.fl		200,1	200,1	25,5	28,2
Långsiktiga fordringar		5,9	6,3	21,1	19,4
Summa finansiella anläggningstillgångar		206,0	206,4	46,6	47,6
Summa anläggningstillgångar		806,0	818,8	2591,1	2580,2
Omsättningstillgångar					
Förråd mm.		10,3	10,5	19,6	19,7
Kortfristiga fordringar	Not 4	115,3	140,6	164,8	222,1
Kassa och bank		56,6	0,1	141,3	23,8
Summa omsättningstillgångar		182,2	151,2	325,7	265,6
SUMMA TILLGÅNGAR		988,2	970,0	2916,8	2845,8

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Balanserat resultat	Not 5	330,2	325,9	684,6	661,8
Uppskrivning av andelar		0,0	9,4	0,0	9,4
Periodens resultat		29,6	-5,1	50,7	11,3
Summa eget kapital		359,8	330,2	735,3	682,5
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	Not 6	140,9	122,0	151,8	129,8
Andra avsättningar		1,5	2,0	25,3	25,6
Avsättningar för latent skatt		0,0	0,0	92,9	92,9
Summa avsättningar		142,4	124,0	270,0	248,3
Skulder					
Långfristiga skulder		170,6	130,2	1319,2	1259,9
Kortfristiga skulder		315,4	385,6	592,3	655,1
Summa skulder		486,0	515,8	1911,5	1915,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		988,2	970,0	2916,8	2845,8
Borgensåtaganden		1372,8	1327,9	1372,8	1327,9
Ansvarsförbindelser	Not 7	2002,9	2010,5	2003,1	2010,7

3.3 Noter

(mnkr)		Kommun	Kommun
		Jan-Aug 2019	Jan-Aug 2018
NOT 1 Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter		11,7	15,9
Taxor och avgifter		28,9	28,2
Hyror och arrenden		34,7	35,4
Bidrag		140,2	139,7
Försäljning verksamhet		16,4	18,8
Övrigt		1,3	0,0
Summa verksamhetens intäkter		233,2	238,0
(mnkr)		Kommun	Kommun
		Jan-Aug 2019	Jan-Aug 2018
NOT 2 Verksamhetens kostnader			
Bidrag		-47,5	-48,7
Entreprenader och köp av verksamhet		-194,5	-200,7
Tjänster		-36,4	-30,5
Löner, ersättningar och sociala avgifter		-707,5	-702,1
Pensioner inkl. löneskatt		-75,4	-61,8
Lokalhyror		-133,1	-132,9
Material		-41,4	-42,5
Övriga verksamhetskostnader		-52,3	-54,9
Summa verksamhetens kostnader		-1288,1	-1274,1
(mnkr)		Kommun	Kommun
		Jan-Aug 2019	Jan-Aug 2018
NOT 3 Finansiella kostnader			
Låneräntor		0,0	-0,1
Ränta pensionsskuld		-2,8	-1,0
Övriga finansiella kostnader		-0,2	-0,1
Summa finansiella kostnader		-3,0	-1,2
(mnkr)		Kommun	Kommun
		Augusti 2019	December 2018
NOT 4 Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		10,0	13,3
Statsbidragsfordringar		8,2	8,2
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter		48,0	64,2
Upplupna skatteintäkter		27,9	23,9
Momsfordran		5,8	16,6
Övriga kortfristiga fordringar		15,4	14,4
Summa kortfristiga fordringar		115,3	140,6

(mnkr)		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
		Augusti 2019	December 2018	Augusti 2019	December 2018
NOT 5 Eget kapital					
Ingående eget kapital					
Balanserat resultat		330,2	325,9	682,5	661,8
Uppskrivning av andelar		0,0	9,4	0,0	9,4
Konsolidering av Invest/Technicus		0,0	0,0	2,1	0,0
Årets resultat		29,6	-5,1	50,7	11,3
Utgående eget kapital		359,8	330,2	735,3	682,5
Egna kapitalet består av:					
anläggningsskapital		493,0	564,6	1001,9	1072,0
rörelsekapital		-133,2	-234,4	-266,6	-389,5
Summa		359,8	330,2	735,3	682,5

(mnkr)		Kommun	Kommun
		Augusti 2019	December 2018
NOT 6 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser			
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt		121,7	114,8
Nyintjänad pension		14,7	11,5
Årets utbetalningar		-3,1	-4,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig		2,8	1,9
Effekt vid byte av pensionsadministratör/aktuarie		0,0	-5,1
Övrig post		0,8	0,2
Förändring av löneskatt		3,7	2,4
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt		140,6	121,7
Pensioner OPF-KL		0,3	0,3
Utgående avsättning pensioner		140,9	122,0
(mnkr)		Kommun	Kommun
		Augusti 2019	December 2018
NOT 7 Ansvarförbindelse för pensioner och liknande förpliktelser			
Ingående ansvarförbindelse för pensioner inkl. löneskatt		660,9	712,8
Ränte- och basbeloppsuppräknig		15,2	11,8
Nyintjänad pension (+)/Ädelreformen (-), Netto		0,0	-12,2
Effekt vid byte av pensionsadministratör/aktuarie		0,0	-4,3
Årets utbetalningar		-21,4	-31,8
Övrig post		0,0	-6,1

Förändring av löneskatt		-1,5	-9,3
Utgående ansvarsförbindelse för pensioner inkl. löneskatt		653,3	660,9

Härnösands kommun har ett pensionsåtagande som per den 2018-12-31 var tryggt med 226 mnkr i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse för personer födda t o m 1942. Antalet visstidsförordnanden för politiker uppgår till två. Aktualiseringsgraden är 98%.

(mnkr)	Kommun	
	Augusti 2019	December 2018
Tilläggsupplysning garantibelopp		
Prognos garantibelopp Fastigo inom 1 år	0,0	0,0
Prognos garantibelopp Fastigo senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0
Prognos garantibelopp Fastigo senare än 5 år	0,0	0,0
Tilläggsupplysning operationell leasing		
Prognos leasingavgifter inom 1 år	0,6	0,6
Prognos leasingavgifter senare än 1 år men inom 5 år	0,8	0,8
Prognos leasingavgifter senare än 5 år	0,0	0,0
Tilläggsupplysning hyresavtal längre än tre år		
Prognos hyresavgifter inom 1 år	169,9	169,9
Prognos hyresavgifter senare än 1 år men inom 5 år	616,4	616,4
Prognos hyresavgifter senare än 5 år	558,2	558,2
Tilläggsupplysning medfinansiering EU-projekt		
EU-projekt budgeterat inom 1 år	2,5	2,5
EU-projekt budgeterat senare än 1 år men inom 5 år	1,2	1,2
EU-projekt budgeterat senare än 5 år	0,0	0,0
Utgående ansvarsförbindelse för tilläggsupplysningar	1349,6	1349,6
Summa ansvarsförbindelse	2002,9	2010,5

3.4 Drift- och investeringsredovisning

(mnkr)	Intäkter aug -19	Kostnader aug -19	Nettokostnad aug -19	Budget nettokostnad aug -19	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse inkl KF	93,9	-186,8	-92,9	-101,0	8,1
Arbetslivsnämnden	53,1	-88,6	-35,5	-37,6	2,1

Samhällsnämnden	18,4	-135,8	-117,4	-114,0	-3,4
Skolnämnden	76,8	-475,1	-398,3	-400,5	2,2
Socialnämnden	75,9	-478,7	-402,8	-401,3	-1,5
Summa nämnder	318,1	-1 365,0	-1 046,9	-1 054,4	7,5

Prognos (mnkr)	Intäkter	Kostnader	Prognos nettokostnader	Budget nettokostnad	Avvikelse
Kommunstyrelse inkl KF	130,5	-275,4	-144,9	-148,9	4,0
Arbetslivsnämnden	79,4	-134,3	-54,9	-55,5	0,6
Samhällsnämnden	29,9	-207,4	-177,5	-174,6	-2,9
Skolnämnden	118,5	-718,8	-600,3	-600,3	0,0
Socialnämnden	108,6	-712,6	-604,0	-596,6	-7,4
Summa nämnder	466,9	-2 048,5	-1 581,6	-1 575,9	-5,7

Investeringar (mnkr)	Utfall jan-aug 2019	Budget 2019	Årsprognos 2019
Kommunstyrelse inkl KF	6,5	9,0	9,0
Arbetslivsnämnden	0,4	0,5	0,5
Samhällsnämnden	11,5	29,0	49,0
Skolnämnden	0,0	2,0	2,0
Socialnämnden	0,2	0,5	0,5
Totalt	18,6	41,0	61,0

4 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Härnösands kommun har i enighet med lagen för kommunal bokföring LKBR (2018:597) och Rådet för kommunal redovisning (RKR) upprättat delårsrapporten om inget annat anges.

Värdering

Härnösands kommun tillämpar försiktighetsprincipen vilket innebär att värdering i räkenskaperna ska göras med rimlig försiktighet. Förfaller en osäkerhet vid en värdering ska kommunen välja en lägre värdering av tillgångar och en högre värdering av skulder.

Anläggningstillgångar

Vid en klassificering och upptagning som anläggningstillgång tillämpar kommunen för om räkenskapsår 2019 RKR R4. Det innebär att tillgångarna måste vara avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, bedömas ha en nyttjandeperiod om minst tre år samt överstiga värdet om ett halvt prisbasbelopp (23 250 kronor, 2019). Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde i balansräkningen efter avdrag för planliga avskrivningar. Undantaget för planliga avskrivningar är mark, konst och pågående arbeten. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter tas från och med 2010 upp som en långfristig skuld och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningstider har fram till 2009 baserats på SKL:s förslag, sedan 2010 skrivs kommunens anläggningstillgångar av efter nyttjandeperioden. Det har inte genomförts någon anpassning av avskrivningstiderna mellan bolagen i de sammanställda räkenskaperna. Avskrivningarna påbörjas den dag anläggningstillgången tas i bruk. Komponentavskrivningar görs på nya investeringar som har ett värde över 1 mnkr.

Fram till och med 2009 tillämpas huvudsakligen följande ekonomiska livslängder:

- Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år
- Maskiner och inventarier 5-10 år
- Energidistributionsanläggningar 25 år
- VA-anläggningar 10, 20 och 33 år
- Från och med 2010 tillämpas huvudsakligen följande nyttjandetider för investeringar som är gjorda 2010 och senare:
- Fritidsanläggningar 10-60 år
- Fastigheter och anläggningar 10-60 år
- Parker 15-25 år
- Gatu- och belysningsanläggning 25-60 år
- Maskiner och inventarier 3-10 år

Leasing

Från och med bokslutet 2004 redovisas all leasing i en tilläggsupplysning. Alla leasingavtal i kommunen har klassificerats som operationell leasing. Den totala leasingkostnaden för ett avtal skall vara över 43 000 kronor och löpa över mer än tre månader.

Kassaflödesanalys

Kommunens kassaflödesanalys konstrueras enligt RKR R13.

Extraordinära poster

Vid klassificering av extraordinära poster följer kommunen lagkrav och rekommendationer enligt 5 kap. 5 § LKBR samt RKR R11. Poster måste uppgå till ett väsentligt belopp, den ekonomiska händelsen får inte förväntas inträffa regelbundet samt att den måste sakna ett samband med kommunens normala verksamhet.

Jämförelsestörande poster

För att klassificera en ekonomisk händelse som en jämförelsestörande post följer kommunen RKR R11. Ramverket som ger upphov till en bedömning är att den ekonomiska händelsen inte är extraordinär men är viktig att uppmärksamma.

Skatteintäkter

Sveriges kommuner och Landstings prognos på skatteavräkningen som publiceras i December ligger till grund för beräkning och periodisering av årets skatteintäkt i enighet med RKR R2.

Sammanställda räkenskaper

I enighet med RKR R16 omfattar de sammanställda räkenskaperna kommunen, företag och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande och där företaget eller förbundet har en väsentlig betydelse för kommunen. Proportionell konsolidering tillämpas. Följande företag har bedömts ha en obetydlig storlek och har ej upptagits i de sammanställda räkenskaperna: Härnösands Näringslivs AB (4,9%), Stiftelsen länsmuseum i Västernorrland (3,0%), Ostkustbanan AB (5,7%) samt Höga Kusten Destination AB (2,5%) samt Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län. Vidare utredning pågår om att eventuellt ta upp fler bolag i de sammanställda bolagen vilket även gäller Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

Pensionskostnader och pensionsskuld

Kommunen har mellan räkenskapsår 2005 och 2018 redovisat hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen och därmed följt den sk fullfonderingsmodellen. Det innebär att under räkenskapsår 2018 så påverkades resultatet positivt med 51,9 mnkr. För räkenskapsår 2019 har kommunen valt att använda den sk blandmodellen enligt RKR R10. Det innebär att endast intjänade pensionsförmåner för 1998 ska redovisas som en avsättning i balansräkningen medan intjänade pensionsförmåner för 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Bytet medförde att kommunens eget kapital förändrades med 438,3

miljoner kronor efter att pensionsförmåner och löneskatt intjänade t o m 1997 lyfts ur balansräkningen. I enlighet med RKR R10 kommer därmed utbetalningar för pension intjänade t o m 1997 att tas upp i resultaträkningen som verksamhetens kostnader. En kortfristig fordran om 3,2 miljoner kronor reducerade avsättningen tillhörandes den del som avsåg ansvarsförbindelsen i och med årsbokslutet för räkenskapsår 2018. Den har under räkenskapsår 2019 tagits upp som en kortfristig fordran och reducerar inte längre avsättningen.

Beräkningarna bygger på den modell som anvisas i RIPS 17.

Ett pensionsåtagande var under slutet på räkenskapsår 2018 tryggt med 226 mnkr i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

Byte av redovisningsprinciper

Vid bytet av pensionsredovisningsmodell har kommunen följt RKR R12. Den ingående balansen för räkenskapsår 2019 har ändrats som effekt av bytet, likväl har nya jämförelsetal tagits fram. Kommunen har därmed som en effekt av bytet av pensionsredovisningsmodell lyft ut den del av skulden som avser tiden för 1998 ur balansräkningen.

Majoriteten av kommunens redovisningsprinciper har f o m räkenskapsår 2019 uppdateras i samband med ikraftträdandet av lag (2018:597) samt RKR:s nya rekommendationer. Kommunen har även inför räkenskapsår 2019 tagit med koncernen Invest i Härnösand AB i de sammanställda räkenskaperna.